

Urząd Statystyczny w Poznaniu

Statistical Office in Poznań

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W 2013 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP
IN 2013**

Maj 2014 May

Przygotowano w Dziale Analiz Wielkopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

*Prepared by Department of Analysis of Regional Surveys Centre of Wielkopolska of Statistical
Office in Poznań*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu *When publishing data of Statistical Office*
Statystycznego prosimy o podanie źródła *– please indicate source*

Publikacja dostępna w Internecie *Publication available on the Internet*
www.stat.gov.pl/poznan

ISSN 2084 – 7122

<p>URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU <i>STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ</i></p> <p>ul. Jana H. Dąbrowskiego 79, 60-959 Poznań Kontakt: tel. 61 27 98 320, 61 27 98 325 <i>Contact fax 61 27 98 100</i> e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl</p>	<p>DRUK : <i>PRINTING:</i></p> <p>URZĄD STATYSTYCZNY WE WROCLAWIU <i>STATISTICAL OFFICE IN WROCLAW</i></p> <p>Oddział w Legnicy <i>Division in Legnica</i></p> <p>Zam. 27/2014</p> <p>Nakład 85 egz.</p>
--	--

Cena 15,00 zł *Price*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Poznaniu przekazuje trzecią edycję *Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2013 r.*

Publikacja prezentuje najnowsze roczne dane statystyczne charakteryzujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa wielkopolskiego, ujęte w 12 rozdziałów tematycznych: ludność, rynek pracy, wynagrodzenia, świadczenia społeczne, ceny, rolnictwo, przemysł, budownictwo, budownictwo mieszkaniowe, rynek wewnętrzny, wyniki finansowe przedsiębiorstw oraz nakłady inwestycyjne. Dodatkowo, dla ukazania szerszego kontekstu sytuacji w województwie wielkopolskim, przedstawiono dane dla kraju i pozostałych województw.

W publikacji, oprócz zestawień tabelarycznych danych oraz opisu analitycznego, wykorzystano wykresy i kartogramy, które w bardziej przejrzysty sposób przedstawiają historyczny przebieg zjawisk oraz ich zróżnicowanie przestrzenne. W celu zminimalizowania różnic metodologicznych i dla lepszej porównywalności danych, zdecydowano przyjąć 2010 r. za bazowy. Wszystkie dane z zakresu gospodarki, ujęte według rodzajów działalności, przedstawiono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007.

Wyrażam nadzieję, że aktualne wydanie *Raportu*, podobnie jak dotychczasowe edycje, zostanie życzliwie przyjęte przez Czytelników, przyczyniając się do pogłębienia wiedzy o społecznym i gospodarczym poziomie rozwoju województwa wielkopolskiego.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Poznaniu

dr Jacek Kowalewski

Poznań, maj 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Poznań presents the third edition of a *Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship in 2013*.

The publication provides the latest annual statistical data about the socio-economic situation of the Wielkopolskie Voivodship, organized into 12 thematic chapters: population, labour market, wages and salaries, social benefits, prices, agriculture, industry, construction, residential construction, internal market, financial results of non-financial enterprises and investment outlays. Additionally, to provide the wider context of the situation in Wielkopolskie Voivodship, the data are compared with those for the whole country and other voivodships.

The tabulated data and analytical commentaries are supplemented by graphs and cartograms, which illustrate the historical development and spatial variation of social and economic phenomena. To minimize methodological differences and facilitate data comparability, the year 2010 was selected as the reference year. All the economic data, grouped by activity type are presented according to the Polish Classification of Activities (PKD 2007).

I hope that the current edition of the *Report*, just like the previous ones, will be well received by readers and will improve their knowledge of the socio-economic development of Wielkopolskie Voivodship.

Director
of Statistical Office in Poznań

Jacek Kowalewski, PhD

SPIS TREŚCI

		Str. <u>Page</u>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3-4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TENDENCIES</i>	16
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP COMPARED TO THE REST OF THE COUNTRY</i>	20
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS</i>	21
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	24
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	26
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	31
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	47
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	50
CENY	<i>PRICES</i>	54
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	59
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	70
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	75
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	78
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	83
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	86
NAKLADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	89

SPIS TABLIC

		Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.	<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2013</i>	1	20
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on population balance</i>	2	27
Ludność według województw	<i>Population by voivodships</i>	3	28
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności.....	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	4	29
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	5	31
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim	<i>Average paid employment in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship</i>	6	32
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployment</i>	7	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezro- bocia w województwie wielkopolskim.....	<i>Registered unemployment in wielkopolskie voivodship</i>	8	37
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	9	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	10	47

CONTENTS

LIST OF TABLES

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship</i>	11	48
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	12	50
Świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim	<i>Social benefits in wielkopolskie voivodship ...</i>	13	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	14	54
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim ..	<i>Price indices of consumer goods and services in wielkopolskie voivodship</i>	15	56
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	16	57
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	17	60
Przemysł	<i>Industry</i>	18	70
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim	<i>Indices of sold production of industry in wielkopolskie voivodship</i>	19	72
Budownictwo	<i>Construction</i>	20	75
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim	<i>Indices of construction and assembly production in wielkopolskie voivodship</i>	21	76
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	22	78
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim	<i>Dwellings completed in wielkopolskie voivodship</i>	23	80
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie wielkopolskim..	<i>Dwellings for which permits have been issued in wielkopolskie voivodship</i>	24	81
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	25	83
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie wielkopolskim	<i>Indices of retail sale in wielkopolskie voivodship</i>	26	84
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises .</i>	27	88
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	28	89

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2013</i>	1	21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r..	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2013</i>	2	21
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2013 r.	<i>Employment rate by LFS in 2013</i>	3	21
Stopa bezrobocia według BAEL w 2013 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2013</i>	4	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2013</i>	5	22
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.	<i>Price increase of consumer goods and services in 2013</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2013</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.	<i>Dwellings completed in 2013</i>	8	23

LIST OF GRAPHS

	Nr No.	Str. Page
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2013 r. ...	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.	10	23
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	11	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	12	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	13	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	14	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	15	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego	16	38
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	17	40
Współczynnik aktywności zawodowej	18	41
Struktura pracujących według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale	19	41
Wskaźnik zatrudnienia	20	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale	21	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2013 r.	22	43
Stopa bezrobocia wg BAEL.....	23	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących.....	24	44
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	25	45
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	26	45
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	27	46
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	28	46
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	29	49
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. w wybranych sekcjach	30	49
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	31	53

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	32	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	33	55
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie wielkopolskim w 2013 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in wielkopolskie voivodship in 2013</i>	34	57
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	35	62
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	36	63
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	37	64
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	38	64
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	39	65
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	40	66
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	41	67
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	42	68
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	43	71
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2013 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2013</i>	44	71
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	45	74
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2013 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2013</i>	46	74
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	47	76
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	48	76
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by divisions</i>	49	77
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	50	77
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	51	79
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	52	79
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	53	79
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	54	80
Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	55	81
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	56	82
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	57	84

	Nr <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	58 86
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	59 86
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	60 86
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	61 86
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	62 89
ANEKS	APPENDIX	
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM	<i>SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>	I 91
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II 95

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nieznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2013 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2013 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2013.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885 with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “Report on Socio-economic Situation of Wielkopolskie Voivodship in 2012”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9;

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9;*
- 3) ***financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49.*

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Prezentowane dane o powierzchni użytków rolnych od 2012 r. nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. Dane za lata 2010-2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. The presented data since 2012 on the area of agricultural land have not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. Data for the years 2010-2011 was changed in comparison with the ones published in the previous editions.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing per capita data (1000 population etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 December was adapted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	sekcje <i>sections</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
	Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
X	Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
X	Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>		
	Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
	Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
	Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
X	Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>

Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE

SYMBOLS

Kreska (-)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (*)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 16 na str. 12. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 16 on page 12.</i>
„W tym” „Of which”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak *	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Comma (.)	– used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

zł	– złoty	ha	– hektar
zl	<i>zloty</i>		<i>hectare</i>
tys.	– tysiąc	m ²	– metr kwadratowy
thous.	<i>thousand</i>		<i>square metre</i>
mln	– milion	m ³	– metr sześcienny
	<i>million</i>		<i>cubic metre</i>

g	– gram <i>gram</i>	km ²	– kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
kg	– kilogram <i>kilogram</i>	kpl.	– komplet <i>set</i>
t	– tona <i>tonne</i>	szt.	– sztuka <i>piece</i>
dt	– decytona <i>deciton</i>	p.proc.	– punkt procentowy <i>percentage point</i>
l	– litr <i>litre</i>	ww.	– wyżej wymienione
		PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

- W województwie wielkopolskim utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. Województwo wielkopolskie plasuje się na drugiej pozycji w kraju pod względem przyrostu naturalnego liczonego na 1000 mieszkańców. Znajduje się również w gronie pięciu województw z dodatnim saldem ogólnym migracji ludności na pobyt stały.
- Rok 2013 był czwartym z kolei, w którym notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, a tempo tego wzrostu było szybsze niż w 2012 r.
- W końcu 2013 r. obserwowano niewielką poprawę sytuacji na wielkopolskim rynku pracy. W ujęciu rocznym wzrosła liczba ofert pracy oraz zanotowano nieznaczny spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, jednocześnie nastąpił duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych. Stopa bezrobocia zwiększyła się, jednak nadal pozostała najniższa w kraju.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w 2013 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim, a jego systematyczny wzrost notowano w kolejnych okresach narastających omawianego roku. W porównaniu z 2012 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.
- Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie wielkopolskim od 2010 r. systematycznie spada, notuje się natomiast wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto.
- Ceny towarów konsumpcyjnych, podobnie jak w latach poprzednich, wzrosły w większym stopniu niż w skali kraju i w stosunku do większości województw.
- W 2013 r. w województwie wielkopolskim uzyskano wyższe plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi niż przed rokiem. Również zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku były wyższe niż rok wcześniej, nastąpiło natomiast zmniejszenie produkcji ziemniaków. W 2013 r. w województwie wielkopolskim, w porównaniu z 2012 r., zwiększyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu, zmniejszyło stado owiec. Obserwowano wzrost skupu ziarna żyta, rzepaku oraz mleka i żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso oraz spadek skupu ziemniaków i buraków cukrowych. W 2013 r. odnotowano spadek cen zbóż zarówno w skupie, jak i na targowiskach, wzrosły natomiast ceny ziemniaków. Wartość skupu produktów zwierzęcych na 1 ha użytków rolnych była najwyższa w kraju.
- W 2013 r. w województwie wielkopolskim utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim, a jej dynamika w ciągu roku stopniowo wzrastała. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością pro-

dukcji sprzedanej na 1 zatrudnionego), przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

- W 2013 r. w województwie wielkopolskim notowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego, jednak tempo tego spadku (w skali roku) systematycznie malało. Niższa niż przed rokiem była wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano niewielkie zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, spowodowane dużym spadkiem przeciętnego zatrudnienia.
- W porównaniu z rokiem poprzednim, spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania w 2013 r., wzrosła natomiast ich przeciętna powierzchnia użytkowa. Spadła liczba rozpoczętych budów oraz liczba wydanych pozwoleń na budowę mieszkań.
- W województwie wielkopolskim w 2013 r., podobnie jak w latach wcześniejszych, miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej, przy czym był on słabszy niż w roku poprzednim. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.
- Wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe uległy poprawie w porównaniu z rokiem poprzednim. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności w porównaniu z dynamiką kosztów ich uzyskania wpłynęła na polepszenie wskaźnika poziomu kosztów. Zwiększył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano poprawę wskaźników rentowności.
- W 2013 r., po raz pierwszy od czterech lat, zanotowano spadek nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim. W porównaniu z 2012 r. wyższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych oraz niższa liczba nowych inwestycji.

BASIC TENDENCIES

- *A slight population growth continues in the Wielkopolskie Voivodship. In terms of the rate of natural increase (RNI) per 1000 population, the voivodship ranks 2nd in the country. It is also in a group of 5 voivodships with a positive net migration of population for permanent residence.*
- *2013 was a fourth consecutive year characterized by an increase in average paid employment in the enterprise sector, with a higher growth rate than that registered in 2012.*
- *At the end of 2013 there was a slight improvement on the labor market in Wielkopolskie Voivodship. The annualized figures indicate a growth in the number of job offers and a slight decline in the total number of registered unemployed, accompanied by a significant increase in the number of population remaining without a job for over 24 months. The number of unemployed de-registered within the year exceeded the number of newly registered. Although the unemployment rate increased, it still remained the lowest in the country.*
- *The average gross wage in the enterprise sector in the Wielkopolskie Voivodship was higher than in the previous year, with a systematic growth recorded in the consecutive monthly increasing periods. Compared to 2012, the time worked in the enterprise sector and the average hourly rate also increased.*
- *Since 2010 the average number of retirees and pensioners has been in decline while the average monthly retirement pay and pension have been rising.*
- *As in previous years, increase of prices of consumer goods exceeded the average price increase for the whole country and for most other voivodships.*
- *In 2013 were obtained higher yields of basic cereal and mixed-cereal crops than in 2012. The harvest of rape and turnip rape also increased, in contrast to potato production, which showed a decline. In comparison with 2012, there was a rise in the number of pigs, cattle and poultry, while the number of sheep went down. There was a rise in procurement of rye grain, rape, milk, animals for slaughter in terms of meat and drop in procurement of potatoes and sugar beets. In 2013 both procurement and market prices of cereals rose, while the prices of potatoes fell. The value of purchased animal products per 1 ha of agricultural land was the highest in the country.*
- *2013 saw a continuing growth in manufacturing output, with a progressive increase in the growth rate over the year. Compared to 2012, there was an increase in labor productivity (measured by sold production per 1 paid employee), which was accompanied by a decline in average paid employment in industry.*
- *There was a decline in sold production of construction compared to 2012. However, the rate of this decline decreased systematically throughout the year. Also sold production of construction*

and assembly was lower than in the previous year. In 2013 there was a slight increase in labor productivity resulting from a large fall in average paid employment in construction.

- *The number of dwellings completed in 2013 was lower than the year before, while the average useful floor area increased. There was a fall in the number of dwellings started and in the number of permits issued for dwellings.*
- *As in previous years, the value of retail sales increased, though the growth was smaller than the year before. There was also a rise in wholesale of commodities.*
- *Financial results of non-financial enterprises showed an improvement compared to the previous year. A higher increase rate of revenues from total activity than costs of obtaining them resulted in a better cost level indicator. Both the gross and net financial result improved, as did profitability rates.*
- *For the first time in 4 years a fall was recorded in investment outlays of surveyed enterprises. Compared to 2012, the estimated value of investments started in 2013 was higher, while the number of new investments was lower.*

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

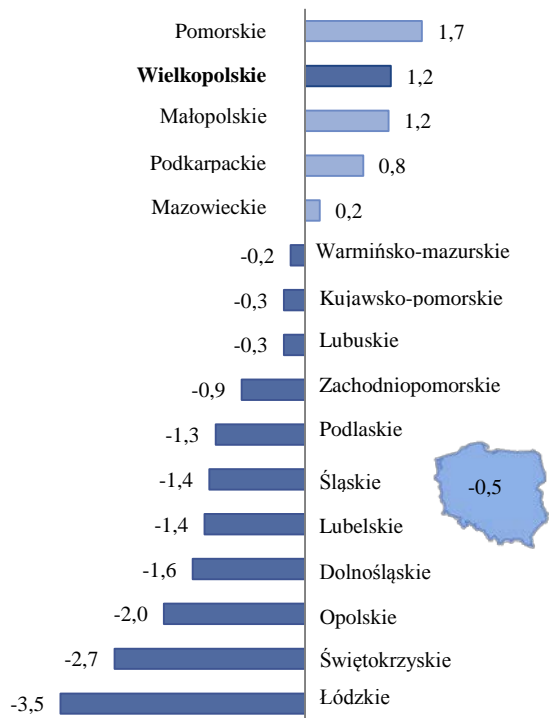
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.

Wyszczególnienie	Polska	Woj. wielkopolskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	116
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,46	1,23
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	-0,52	0,05
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	58,1
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	53,0
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,3	8,8
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3837,20	3503,58
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1855,52	1770,68
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	1121,52	1111,99
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni =100) w %	100,9	101,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,1	14,1
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	38,8	49,7
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	76,3	227,2
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł.....	469716	435155
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	377676	410582
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	3,8	3,9
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1057	1148
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	21	19
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	79,8	82,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,5	94,9
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2012=100, ceny bieżące) w %.....	104,4	95,9
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2010 r. w zł	39665	41285

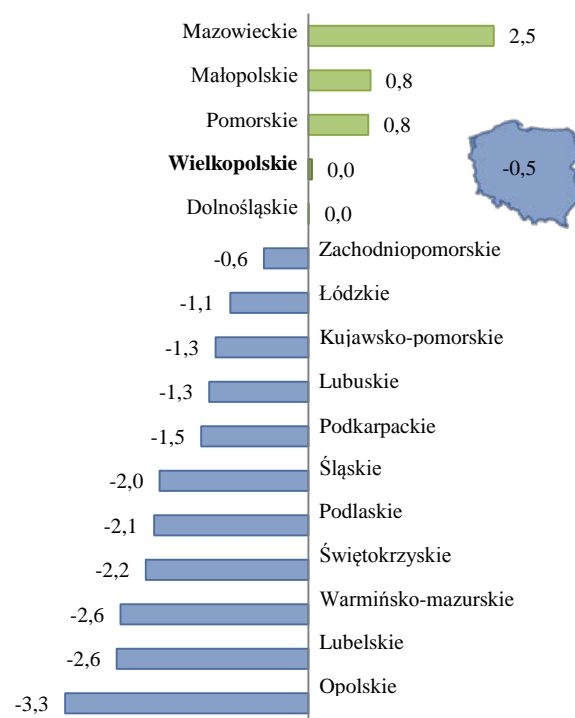
^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane wstępne. ^c Stan w grudniu. ^d Stan w końcu listopada.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

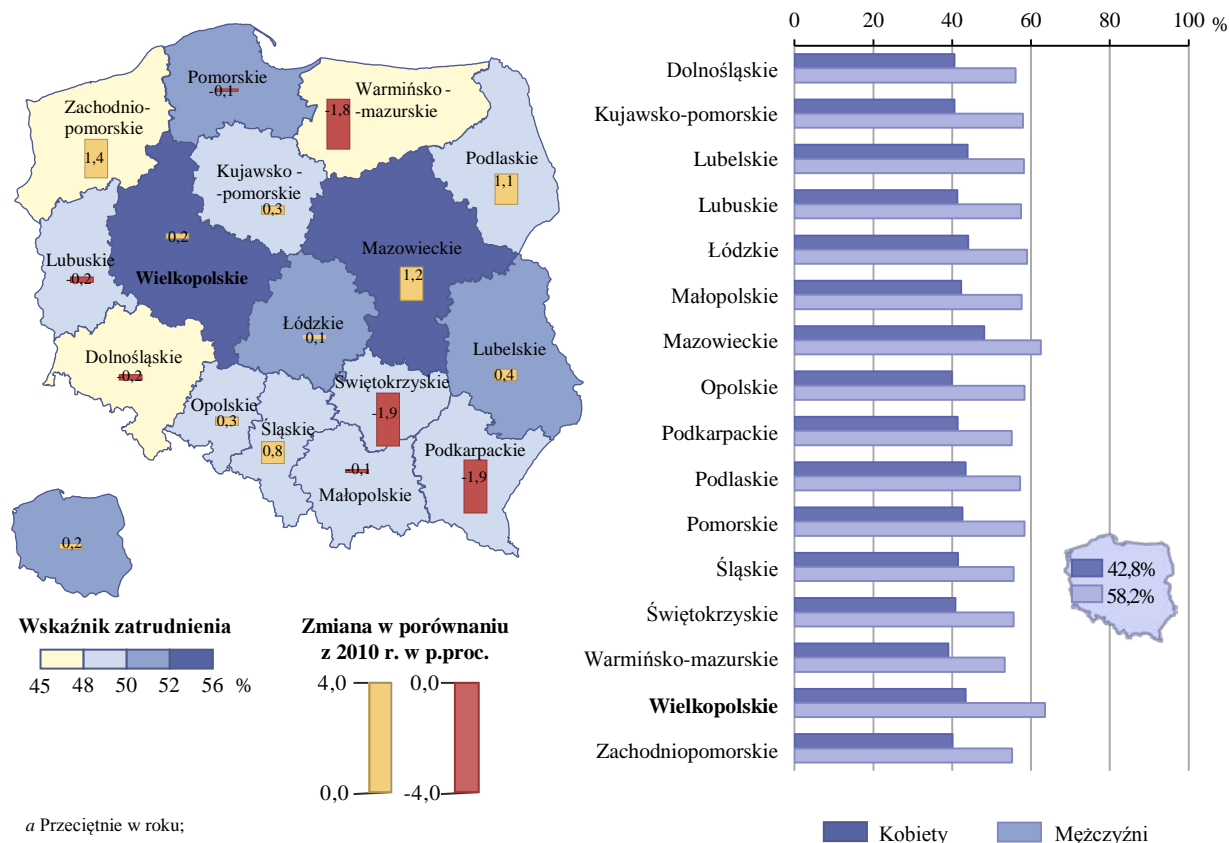
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.

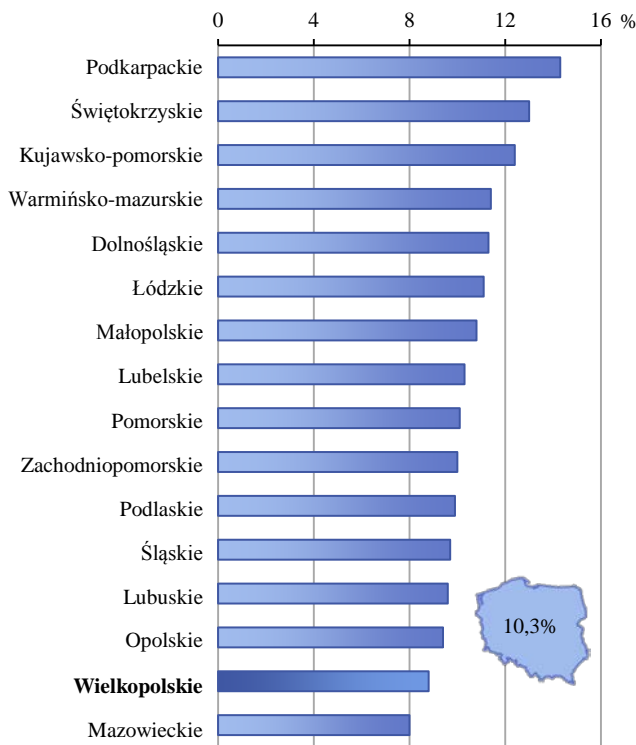
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2013 r.

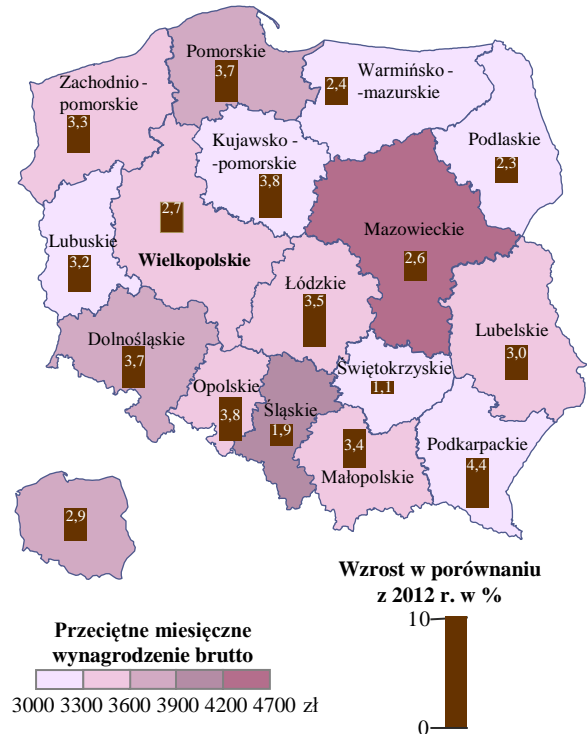

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2013 r.

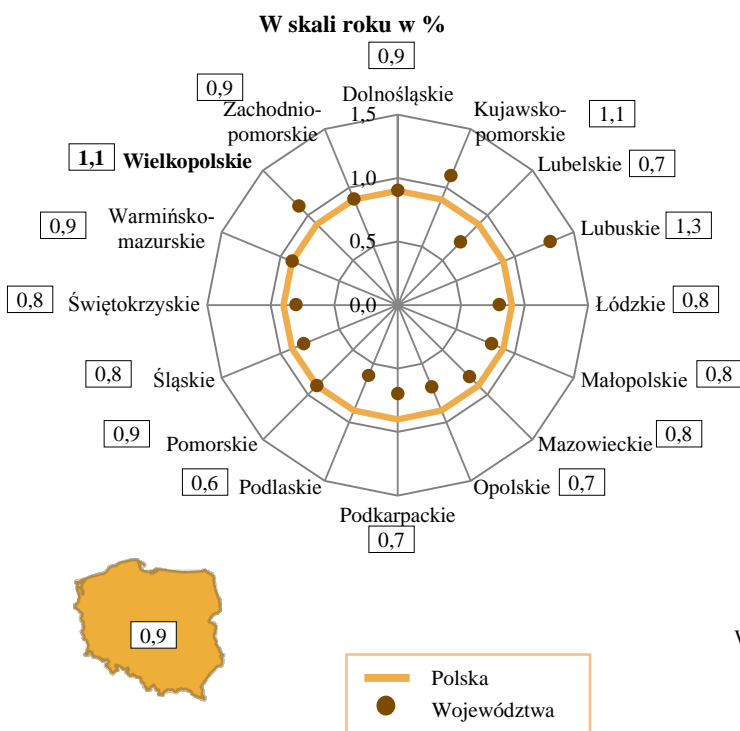

a Przeciętnie w roku;

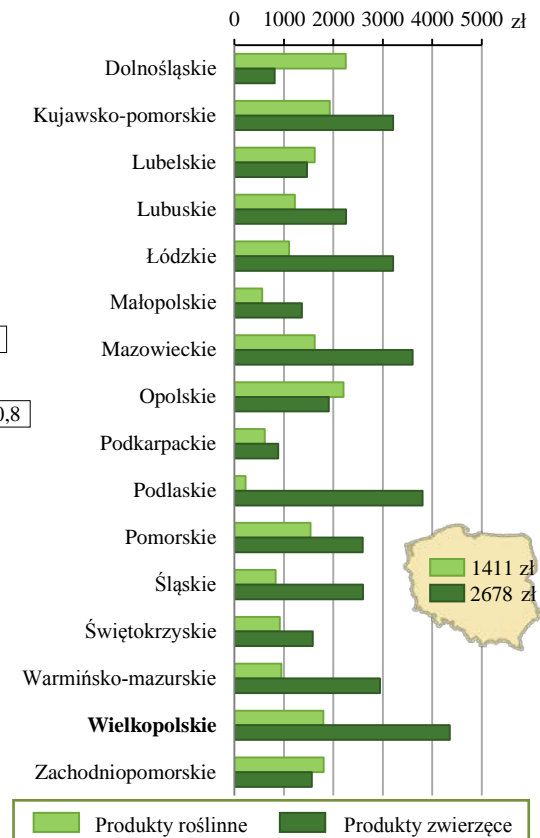
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.

Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.

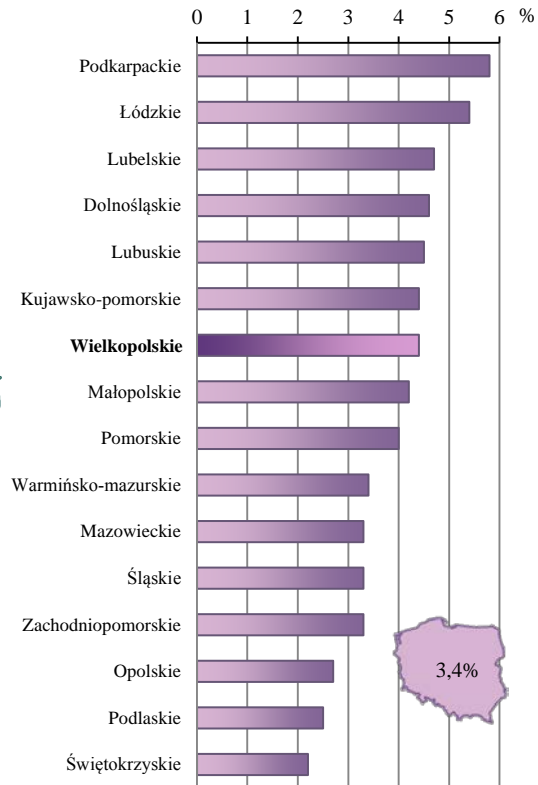
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.

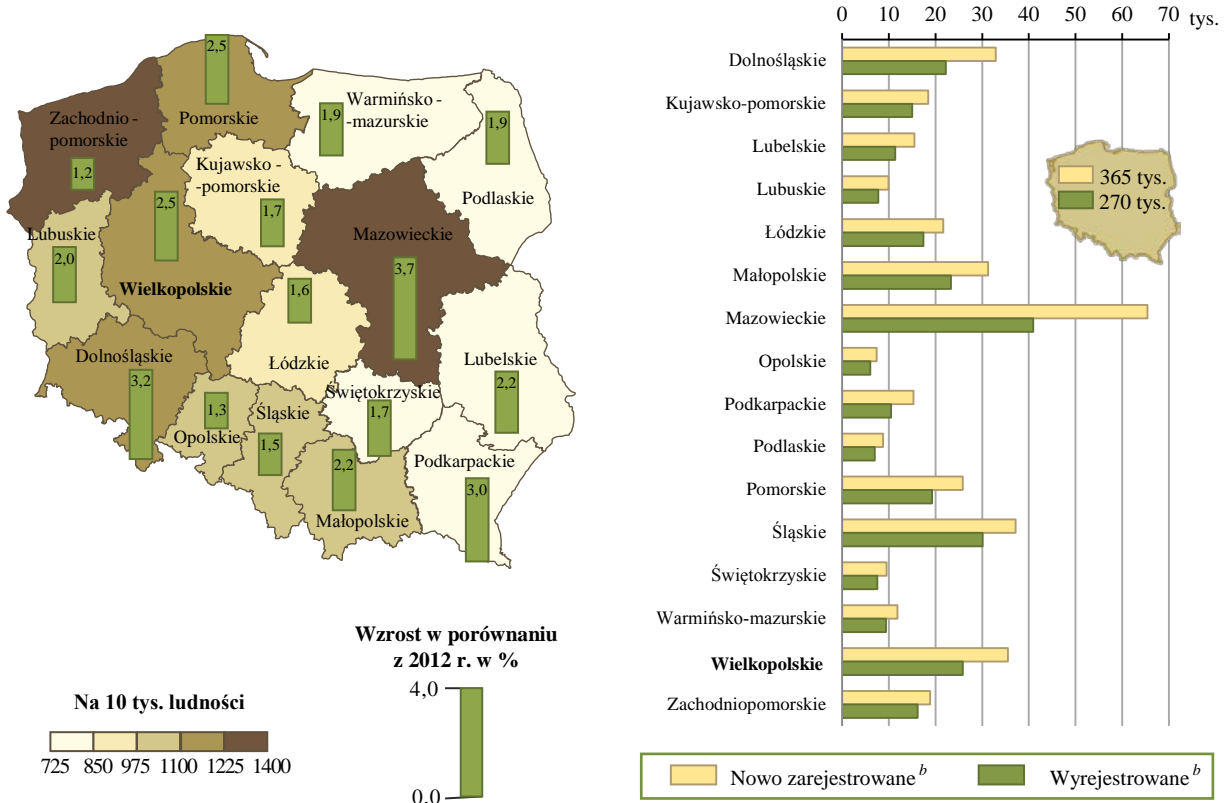
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2013 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2013 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹
DO POZIOMU POWIATÓW W 2013 R. Stan w dniu 31 XII

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

	Powierzchnia w ha	Ludność (31 XII 2013, w tys.)
WIELKOPOLSKIE	2982650	3462
podregiony:		
Kaliski	578445	673
Koniński	639730	661
Leszczyński	599552	553
Pilski	645914	414
Poznański	492818	619
M. Poznań	26191	548

Podregion kaliski		Podregion koniński		Podregion leszczyński	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
jarociński	Kalisz	gnieźnieński	Konin	gostyński	Leszno
kaliski		kolski		grodziski	
kępiński		koniński		kościański	
krotoszyński		śłupecki		leszczyński	
ostrowski		turecki		międzychodzki	
ostrzeszowski		wrzesiński		nowotomyski	
pleszewski				rawicki	
				wolsztyński	

Podregion pilski		Podregion poznański		Podregion m. Poznań	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
chodzieski		obornicki			Poznań
czarnkowsko- -trzcianecki		poznański			
pilski		średzki			
wągrowiecki		śremski			
złotowski		szamotulski			

Według stanu w dniu 1 I 2013 r. województwo wielkopolskie zajmowało powierzchnię 29827 km² (2982650 ha), co stanowi 9,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (wg stanu w dniu 31 XII 2013 r.) mieszkało 3467016 ludności, tj. 9,0% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 116 osób (w kraju 123). W miastach mieszkało 55,2% ludności województwa.

LUDNOŚĆ

W województwie wielkopolskim utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. W 2013 r. w większości powiatów województwa odnotowano dodatni przyrost naturalny. Również ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały było dodatnie. Saldo migracji zagranicznych, tak jak w poprzednich okresach, przyjmowało wartość ujemną.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2013 r. ludność województwa wielkopolskiego liczyła 3467 tys. osób, tj. o 5 tys. osób więcej niż przed rokiem i o 20 tys. osób więcej niż w 2010 r. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2013 r. wyniosła w województwie 116 (w Polsce –

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w badanym okresie. Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

123). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższą jego wartość notowano w powiatach złotowskim, czarnkowsko-trzcianeckim i międzychodzkiem, najwyższą zaś w miastach na prawach powiatu oraz powiatach poznańskim, ostrowskim i jarocińskim.

Struktura ludności według płci w województwie wielkopolskim od 2010 r. nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu 2013 r., podobnie jak przed rokiem i w 2010 r., wyniósł 51,4%. W Polsce tendencja jest podobna – kobiety w 2013 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym do lat poprzednich, osiągając wartość 106, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W 2013 r. w województwie wielkopolskim zarejestrowano 36561 urodzeń żywych, tj. o 1272 mniej niż przed rokiem i o 4348 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 10,56‰ i był niższy w odniesieniu do notowanego rok wcześniej (10,94‰) oraz niższy niż w 2010 r. (11,89‰).

W 2013 r. w województwie zmarły 32292 osoby, tj. o 756 osób więcej niż przed rokiem i o 1255 osób więcej niż w 2010 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 9,32‰, natomiast rok wcześniej – 9,12‰, a w 2010 r. – 9,02‰. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych)

w 2013 r. przyjął wartość 4,46‰, wobec 4,49‰ – w 2012 r. i 4,40‰ – w 2010 r. W stosunku do roku poprzedniego umieralność niemowląt nieznacznie spadła.

Tabl. 2. **Ludność na podstawie bilansów**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38526	38534	38502
w tym kobiety	19869	19876	19882	19868
Miasta	23448	23405	23360	23291
Wieś	15068	15121	15174	15211
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	38530	38538	38533	38496
na 1 km ²	123	123	123	123
w tym kobiety:				
w tysiącach	19877	19884	19884	19866
na 100 mężczyzn	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429	23386	23336	23258
w %	60,8	60,7	60,6	60,4
Wieś: w tysiącach	15101	15153	15197	15238
w %	39,2	39,3	39,4	39,6
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE				
Stan w dniu 30 VI w tys.	3442	3450	3459	3463
w tym kobiety	1767	1772	1777	1779
Miasta	1929	1925	1922	1916
Wieś	1513	1525	1537	1547
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	3447	3455	3462	3467
na 1 km ²	116	116	116	116
w tym kobiety:				
w tysiącach	1770	1775	1778	1781
na 100 mężczyzn	106	106	106	106
Miasta: w tysiącach	1928	1924	1920	1914
w %	55,9	55,7	55,5	55,2
Wieś: w tysiącach	1519	1531	1542	1553
w %	44,1	44,3	44,5	44,8

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %	
	2010	2012	2013	2012	2013
P o l s k a	38530	38533	38496	-0,01	-0,10
Dolnośląskie	2917	2914	2910	-0,08	-0,15
Kujawsko-pomorskie ..	2099	2096	2093	-0,09	-0,18
Lubelskie	2179	2166	2156	-0,29	-0,44
Lubuskie	1023	1023	1021	0,02	-0,18
Łódzkie	2542	2525	2513	-0,36	-0,46
Małopolskie	3337	3354	3361	0,22	0,19
Mazowieckie	5267	5302	5317	0,31	0,28
Opolskie	1017	1010	1004	-0,37	-0,57
Podkarpackie	2128	2130	2129	0,06	-0,03
Podlaskie	1203	1199	1195	-0,19	-0,31
Pomorskie	2275	2290	2296	0,29	0,25
Śląskie	4635	4616	4599	-0,23	-0,36
Świętokrzyskie	1283	1274	1268	-0,32	-0,45
Warmińsko-mazurskie	1454	1451	1447	-0,13	-0,26
Wielkopolskie	3447	3462	3467	0,19	0,14
Zachodniopomorskie ..	1724	1721	1719	-0,08	-0,15

W 2013 r. w województwie wielkopolskim zanotowano dodatni **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 4269, natomiast rok wcześniej wyniosła 6297, a w 2010 r. – 9872. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość 1,23‰ i był niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (1,82‰) oraz niższy niż w 2010 r. (2,87‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2013 r. ukształtował się na poziomie -0,46‰.

W województwie wielkopolskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował wartości ujemne w trzech miastach na prawach powiatu: Kaliszu (-2,80‰), Koninie (-0,97‰) i Poznaniu (-0,18‰) oraz powiecie chodzieskim (-0,25‰), kolskim (-1,12‰) i pleszewskim (-0,95‰). W pozostałych powiatach notowano wartości dodatnie tego miernika, najwyższą w powiecie poznańskim (4,69‰).

W 2013 r. w urzędach stanu cywilnego zarejestrowano 16173 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 2340 mniej niż przed rokiem i o 4428 mniej niż w 2010 r. Niższy niż przed rokiem był również **współczynnik małżeństw**, który w 2013 r. osiągnął poziom 4,84‰ (wobec 5,52‰ odpowiednio w 2012 r. i 6,16‰ w 2010 r.). We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnio w Polsce.

W 2013 r., podobnie jak w trzech ostatnich latach, **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ciągu

omawianego okresu przekroczyła liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie (w 2013 r. – o 166, w 2012 r. – o 634, a w 2010 r. – o 1273).

Biorąc pod uwagę tylko migracje zagraniczne należy stwierdzić, że zarówno w Polsce, jak i województwie wielkopolskim w 2013 r., podobnie jak w trzech wcześniejszych latach, liczba emigrantów przekraczała liczbę imigrantów. W województwie wielkopolskim współczynnik salda migracji zagranicznej na 1000 ludności w 2013 r. wyniósł -0,43, rok wcześniej -0,21, a w 2010 r. -0,13.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Małżeństwa	5,93	5,36	5,29	4,69
Urodzenia żywe	10,73	10,08	10,02	9,60
Zgony	9,83	9,75	9,99	10,06
w tym niemowląt ^a	4,98	4,73	4,64	4,56
Przyrost naturalny ^b	0,90	0,34	0,04	-0,46
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52
w tym zagranicznych	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE				
Małżeństwa	6,16	5,58	5,52	4,84
Urodzenia żywe	11,89	11,03	10,94	10,56
Zgony	9,02	8,91	9,12	9,32
w tym niemowląt ^a	4,40	3,65	4,49	4,46
Przyrost naturalny ^b	2,87	2,12	1,82	1,23
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały	0,37	0,41	0,18	0,05
w tym zagranicznych	-0,13	-0,14	-0,21	-0,43
POZNAŃ				
Małżeństwa	5,68	5,25	5,08	4,41
Urodzenia żywe	10,86	10,54	10,49	10,33
Zgony	10,12	9,74	10,28	10,51
w tym niemowląt ^a	4,80	3,43	3,62	4,94
Przyrost naturalny ^b	0,74	0,80	0,22	-0,18
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały	-5,40	-4,50	-4,18	-4,70
w tym zagranicznych	-0,57	-0,43	-0,37	-0,68

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie wielkopolskim według powiatów w roku 2013 r., należy stwierdzić, że przyjęło ono wartości dodatnie w 7 powiatach, a ujemne w 28 powiatach. W przeliczeniu na 1000 ludności, współczynnik migracji stałej osiągnął najwyższą wartość w powiecie poznańskim (17,28), a najniższą w Koninie (-7,39).

Dane prezentujące ludność w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,*
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnalne dostępne co roku,*
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim” – publikacja dostępna co roku, także w wersji książkowej,*

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Rok 2013 był czwartym z kolei, w którym notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym tempo tego wzrostu było szybsze niż w 2012 r.

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim ukształtowało się na poziomie 607,3 tys. osób, tj. o 1,7% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 0,5% odpowiednio w 2012 r.). W skali kraju odnotowano spadek zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,0% (wobec wzrostu odpowiednio o 0,1% w 2012 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

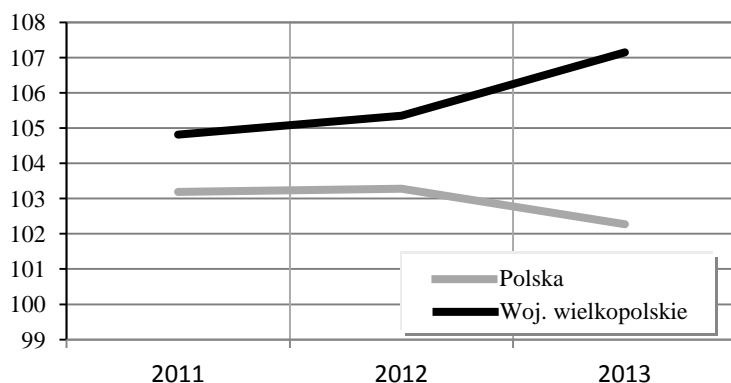
Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w tysiącach		2010=100	2012=100	
Polska ^a	5372,6	5548,7	5494,5	102,3	99,0
Województwo wielkopolskie	566,8	597,1	607,3	107,1	101,7
Poznań	137,7	141,0	138,6	100,7	98,3

^a Łącznie z Poczta Polska i Telekomunikacją.

Wyk. 11. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

2010 = 100

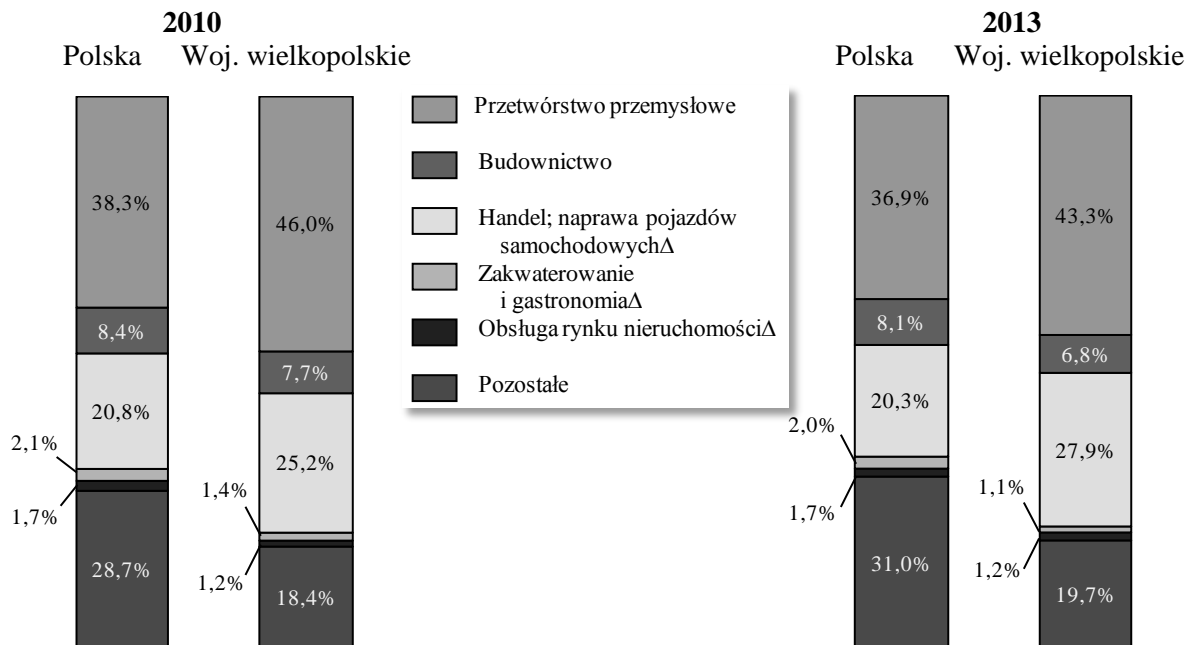

Liczba zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniosła 263,1 tys. osób, tj. 43,3% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw.

W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 20,3%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 13,6%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 8,4%), natomiast zmniejszyło się w sekcjach: wytwarzanie i zaopatry-

wanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 17,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 10,6%), budownictwo (o 8,4%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,8%).

Wyk. 12. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Tabl. 6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim

Wyszczególnienie	2012				2013				w tys. osób
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	101,5	100,6	100,7	100,5	101,3	102,1	101,7	101,7	607,3
w tym:									
Przemysł	99,7	98,6	98,5	98,4	99,2	100,6	99,9	99,5	291,9
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	99,6	98,4	98,4	98,2	99,1	99,6	99,4	99,2	263,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	105,8	105,2	103,4	104,6	115,4	114,2	115,4	113,6	10,3
Budownictwo	100,4	100,6	100,9	98,9	93,6	92,7	91,6	91,6	41,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,3	103,3	103,0	103,0	106,5	107,1	107,4	108,4	169,5
Transport i gospodarka magazynowa	110,6	108,5	108,3	108,5	106,7	106,5	105,7	104,9	37,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	92,3	92,5	94,6	94,9	91,6	90,8	90,7	89,4	6,5
Informacja i komunikacja	104,9	108,7	110,4	110,7	108,8	107,2	105,2	103,1	9,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	97,3	97,5	96,1	96,9	100,4	99,9	100,1	102,0	7,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	100,1	101,0	101,8	102,9	99,3	99,5	101,2	101,0	20,5

▪ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2013 r. w województwie wielkopolskim zaobserwowano niewielką poprawę sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym wzrosła liczba ofert pracy oraz zanotowano nieznaczny spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, ale jednocześnie nastąpił duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych.

W końcu grudnia 2013 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego wyniosła 144,8 tys. i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 3,1 tys., tj. o 2,1%), lecz wyższa niż w 2010 r. (o 9,6 tys., tj. o 7,1%). W skali kraju na koniec 2013 r. liczba bezrobotnych była o 1,0% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 7,8% w 2012 r.), a w stosunku do 2010 r. wzrost wyniósł 10,4% i był większy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	2136,8	2157,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2655,0	2709,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2500,8	2688,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	92	70
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	13,4	13,4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	135,2	147,9	144,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	234,8	211,4	212,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	233,2	198,5	215,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	61	73	45
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,2	9,8	9,6

^a W ciągu roku.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POZNAŃ			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	11,2	13,7	13,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	22,9	21,0	20,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	21,9	18,9	20,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	78	68	33
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	3,6	4,2	4,1

^a W ciągu roku.

W województwie wielkopolskim w końcu 2013 r. wzrost liczby bezrobotnych, w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano w jedenastu powiatach, przy czym najwyższy w powiecie wrzesińskim (o 7,9%), a najmniejszy w poznańskim (o 0,4%). W dwudziestu czterech powiatach notowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych – najwyższy spadek odnotowano w powiecie grodziskim (o 14,6%), a najniższy w rawickim (o 0,5%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 85,1% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2012 r. – 82,1%); 85,6% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 85,3%). Bezrobotni mieszkańcy wsi stanowili 47,6% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem 47,3%).

W końcu grudnia 2013 r. w województwie wielkopolskim wśród bezrobotnych przeważały kobiety. Stanowiły one 55,1% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (rok wcześniej 55,0%), ale ich liczba była o 1,8% mniejsza niż przed rokiem. Wśród bezrobotnych mężczyzn odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 2,4%.

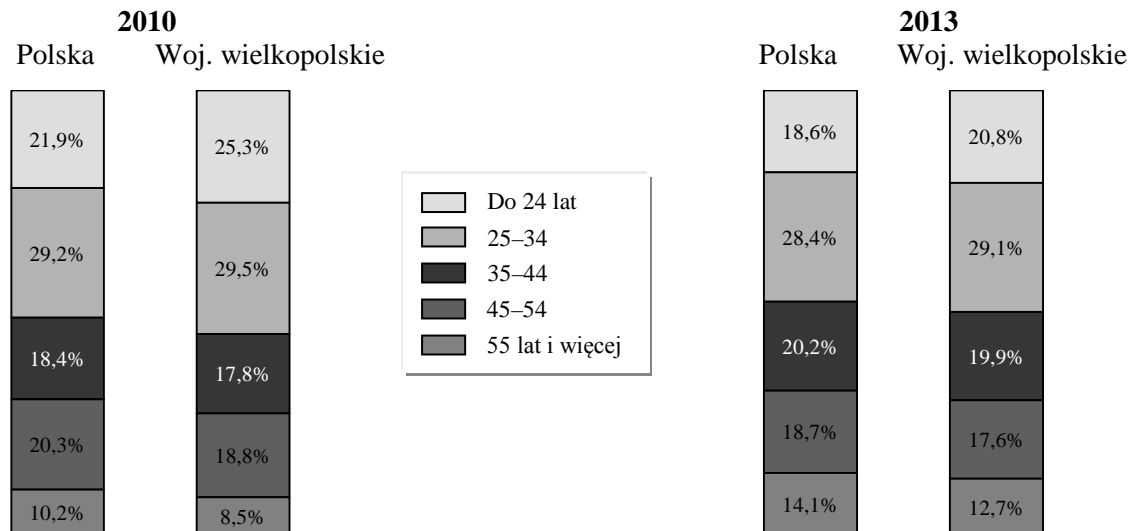
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2013 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (42,1 tys.) lecz ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,9 p.proc. do 29,1%). Zmniejszeniu w stosunku do 2012 r. uległ także udział bezrobotnych osób w wieku poniżej 25 lat (o 2,0 p.proc. do 20,8%).

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (odpowiednio 31,4% i 25,3% ogółu bezrobotnych). Udział osób z najniższym wykształceniem zwiększył się w porównaniu z 2012 r. o 0,2 p.proc. Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały jednak osoby z wyższym

wykształceniem, których zbiorowość jako jedyna w ciągu ostatniego roku zwiększyła się (o 0,6%), a ich odsetek wzrósł o 0,3 p.proc. do poziomu 11,6%.

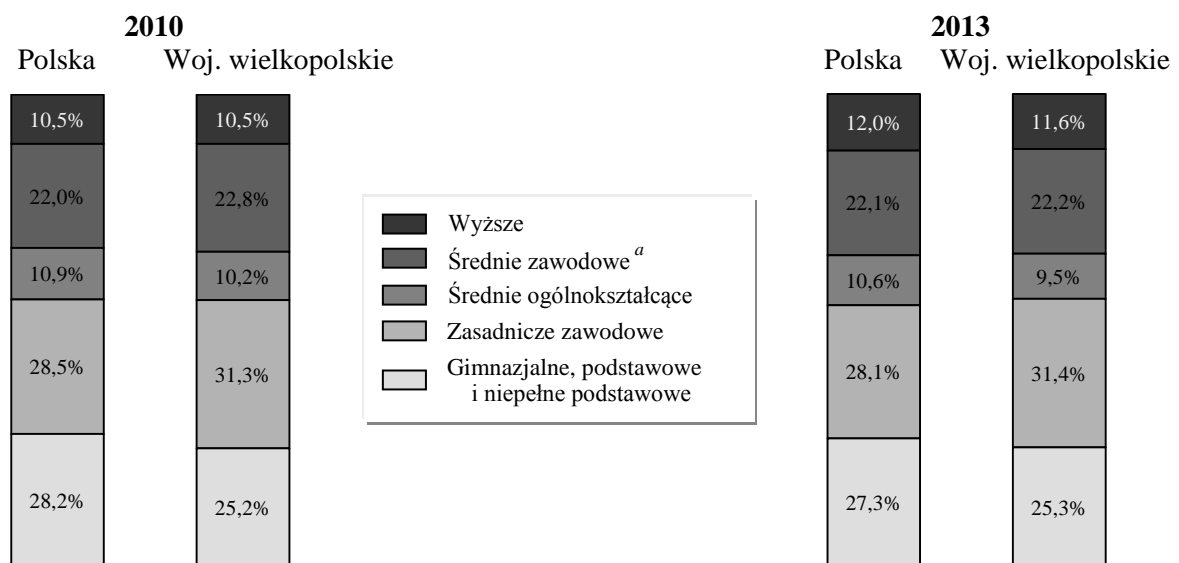
Wyk. 13. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

Stan w dniu 31 XII

Wyk. 14. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

Stan w dniu 31 XII

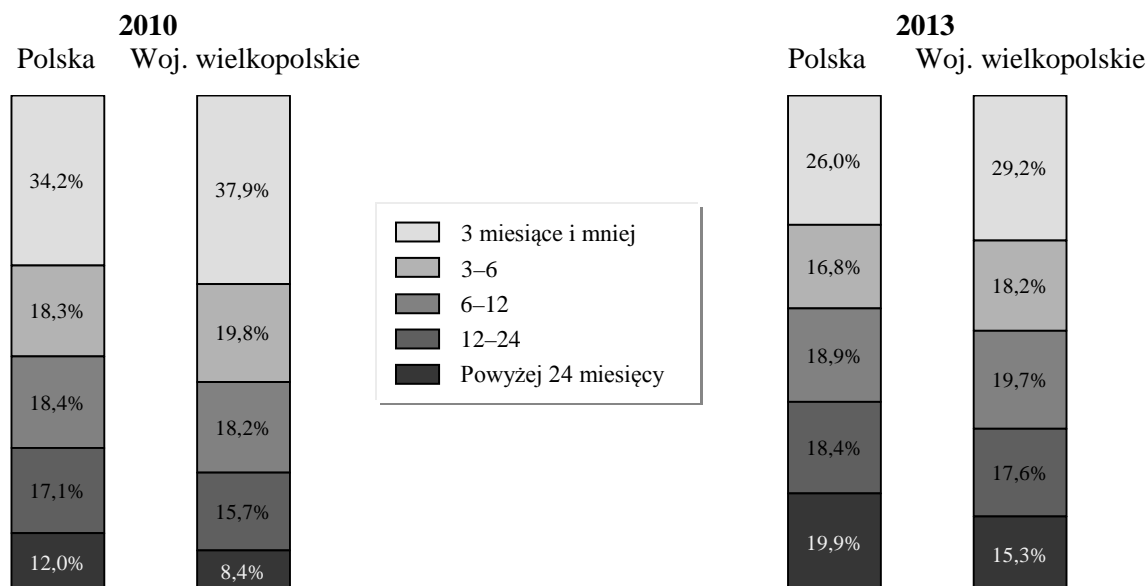

a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, największy wzrost w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące (jej udział wzrósł do 15,3%, tj. o 2,1 p.proc.). Największy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy do 3 miesięcy, a ich udział obniżył się o 4,2 p.proc. do 29,2%.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby z krótkim stażem 1–5 lat (24,4% liczby bezrobotnych ogółem) oraz ze stażem 10–20 lat (16,1%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej zwiększył się udział osób za stażem do 1 roku, których odsetek wzrósł do poziomu 14,4%, tj. o 0,8 p.proc.

Wyk. 15. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

W województwie wielkopolskim w końcu grudnia 2013 r. liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była o 0,9% niższa niż rok wcześniej (w tym najbardziej spadła w przypadku osób do 25 roku życia o 10,6%), jednak jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. zwiększył się o 1,0 p.proc., do poziomu 90,9%. Najliczniejszymi grupami bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy były: osoby długotrwale bezrobotne (68,2 tys.) – ich odsetek zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. o 4,5 p.proc. do 47,1% oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych (39,2 tys.), których odsetek również się zwiększył o 0,7 p.proc. do 27,1%. Liczba osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia wzrosła o 8,2%, a ich udział w ogóle bezrobotnych wzrósł o 1,0 p.proc. do 10,4%. Stosunkowo mało liczną grupę stanowiły osoby niepełnosprawne (9,1 tys., tj. wzrost o 6,9% w porównaniu z końcem grudnia 2012 r.) – ich odsetek zwiększył się o 0,5 p.proc. do 6,3%. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia stanowiły 22,1% bezrobotnych (wzrost o 1,7 p.proc.), a udział bezrobotnych do 25 roku życia obniżył się o 2,0 p.proc. do 20,8%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego dla województwa wielkopolskiego w kolejnych miesiącach 2013 r. (oprócz grudnia – spadek o 0,2 p.proc.) była równa lub wyższa od notowanej w analogicznych okresach 2012 r., a maksymalna zmiana wynosiła 0,9 p.proc. (w kraju stopa bezrobocia w każdym

miesiącu była na tym samym lub wyższym poziomie niż w 2012 r., a maksymalna zmiana sięgała 1,1 p.proc.).

Tabl. 8. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	148,6	134,7	135,3	147,9	162,5	145,4	141,8	144,8
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	100,7	105,0	107,5	109,6	109,3	108,0	104,8	97,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	55,5	42,0	52,7	61,2	60,7	44,1	53,6	54,3
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	98,2	105,5	102,4	112,3	109,4	104,8	101,7	88,8
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	41,9	55,9	52,1	48,5	46,1	61,1	57,2	51,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	94,9	94,6	96,6	107,0	110,2	109,2	109,7	105,6
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	13,6	-13,9	0,6	12,6	14,6	-17,1	-3,6	3,0
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	9,9	9,0	9,1	9,8	10,7	9,6	9,4	9,6

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

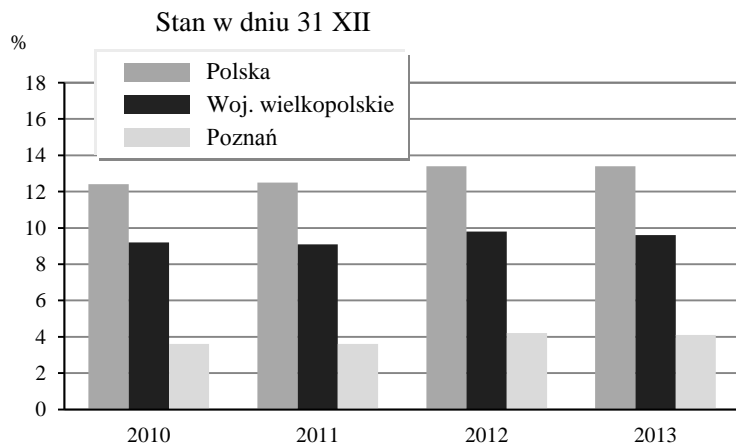
W końcu grudnia stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła 13,4%, tzn. tyle samo co przed rokiem, ale była wyższa o 1,0 p.proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. W województwie w końcu 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w kraju i ukształtowała się na poziomie 9,6%, tj. o 0,3 p.proc. mniej niż rok wcześniej, była jednak wyższa (o 0,4 p.proc.) w stosunku do 2010 r.

Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w dziewięciu powiatach i wyniósł on od 0,1 p.proc. w powiecie ostrzeszowskim do 0,9 p.proc. w powiecie wrzesińskim. W trzech powiatach stopa bezrobocia nie uległa zmianie wobec 2012 r., a największy spadek notowano w powiecie grodziskim (o 1,4 p.proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 17,5 p.proc. lecz w skali roku zmniejszyła się o 0,5 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: wągrowieckim (21,6%), konińskim (19,1%) oraz słupeckim (17,9%), zaś najniższą – w Poznaniu (4,1%) i powiecie poznańskim (4,6%) oraz w powiecie kępińskim (5,1%).

W 2013 r. w województwie wielkopolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 212,6 tys. osób i była większa niż przed rokiem (o 1,2 tys., tj. o 0,6%), ale mniejsza w porównaniu

z zanotowaną w 2010 r. (o 22,2 tys., tj. o 9,5%). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2012 r. (o 1,4 p.proc.) i wyniósł 76,9%.

Wyk. 16. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**

W ogólnej liczbie bezrobotnych w skali roku wzrósł udział osób zamieszkałych na wsi (do 47,6%, tj. o 0,3 p.proc.) oraz dotychczas pracujących (do 85,6%, tj. o 0,3 p.proc.). Wzrósł odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 7,0%, tj. o 1,4 p.proc.), spadł odsetek absolwentów (do 6,7%, tj. o 0,6 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie wielkopolskim w ciągu 2013 r. skreślono 215,7 tys. osób, tj. o 8,7% więcej niż przed rokiem lecz o 7,5% mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 111,6 tys. osób (wobec 95,9 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,4 p.proc. do 51,7%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (ich odsetek spadł do 8,8%, tj. o 0,4 p.proc.). Zmniejszył się również udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (do 25,4%, tj. o 1,0 p.proc.), a także osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (spadek do 2,3%, tj. o 0,8 p.proc.). Udział osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego spadł do 5,0%, tj. o 0,7 p.proc.

W 2013 r. w województwie wielkopolskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystniej niż przed rokiem, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 3,1 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 98,6%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 100,8%. Warto zaznaczyć, że w 2013 r. płynność bezrobocia była zdecydowanie mniejsza niż przed rokiem zarówno w województwie, jak i w kraju.

Powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim w ciągu całego 2013 r. miały do dyspozycji 70,3 tys. ofert pracy, tj. o 12,8% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 45 bezrobotnych (wobec 73 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie kościańskim (11 osób na 1 ofertę) oraz kępińskim i nowotomyskim (po 12 osób). Natomiast w powiecie konińskim na 1 ofertę przypadały 1083 osoby bezrobotne.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL¹) przeprowadzonego w IV kwartale 2013 r. w województwie wielkopolskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił wzrost bezrobocia; zwiększyła się liczba bezrobotnych oraz wzrosła stopa bezrobocia (choć stopa bezrobocia wśród mężczyzn nie zmieniła się, a na wsi zmalała),
- zwiększył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- spadło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 1480 tys. osób, biernych zawodowo – 1055 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (1353 tys. osób) i bezrobotni (127 tys.).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17154	17393	17413
pracujący	15557	15636	15713
bezrobotni	1597	1757	1700
Bierni zawodowo w tys.	13826	13656	13621
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,0	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,4	50,6
Stopa bezrobocia w %	9,3	10,1	9,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	1483	1477	1480
pracujący	1356	1362	1353
bezrobotni	127	114	127
Bierni zawodowo w tys.	1090	1102	1055
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,6	57,3	58,4
Wskaźnik zatrudnienia w %	52,7	52,8	53,4
Stopa bezrobocia w %	8,6	7,7	8,6

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP'2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa niewielkiej zmianie w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego oraz w stosunku do 2010 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2012 r. zwiększyły się udziały zarówno pracujących (o 0,6 p.proc.) jak i bezrobotnych (o 0,6 p.proc.). Podobne zmiany zaobserwowano w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. – wzrost udziału pracujących (o 0,7 p.proc.) oraz odsetka bezrobotnych (o 0,1 p.proc.).

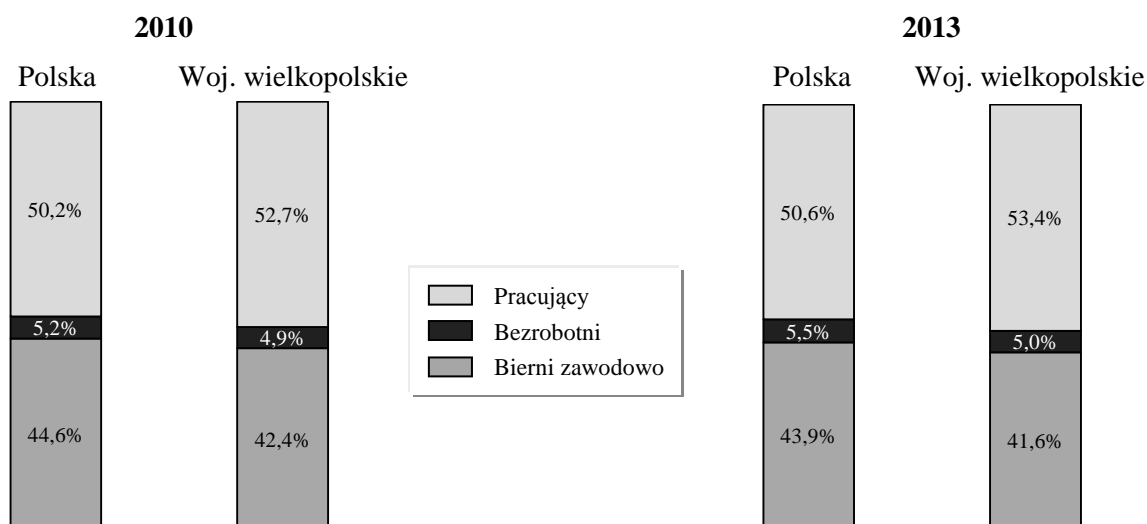
Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2013 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 0,2%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. zmniejszyła się o 0,2%. W omawianym okresie współczynnik

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

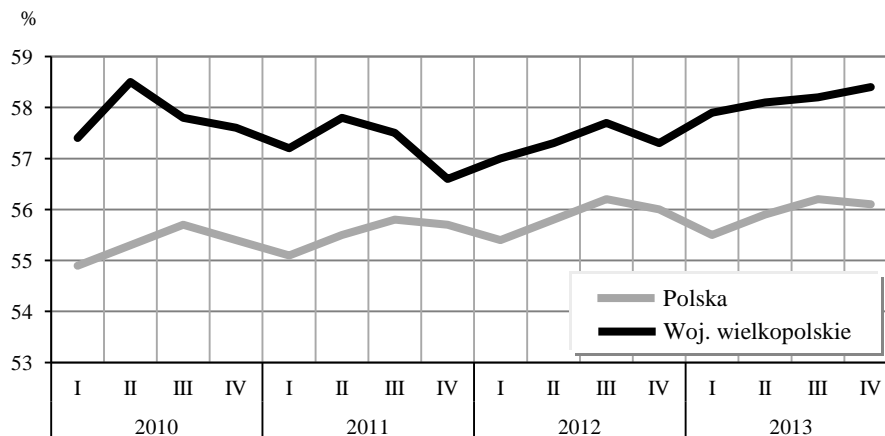
aktywności zawodowej w województwie ukształtował się na poziomie 58,4% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,1%). W województwie w ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 1,1 p.proc., w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – zwiększył się o 0,8 p.proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,1 p.proc. i 0,7 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie wielkopolskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (68,6%, wobec 49,1%). Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2013 r. liczyła 1353 tys., tj. o 0,7% mniej niż przed rokiem (w przypadku mężczyzn spadek ten wyniósł 0,3%, a wśród kobiet 1,5%).

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2013 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (8,6%) i 55 lat i więcej (14,0%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 21,9–28,3%.

Wyk. 17. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

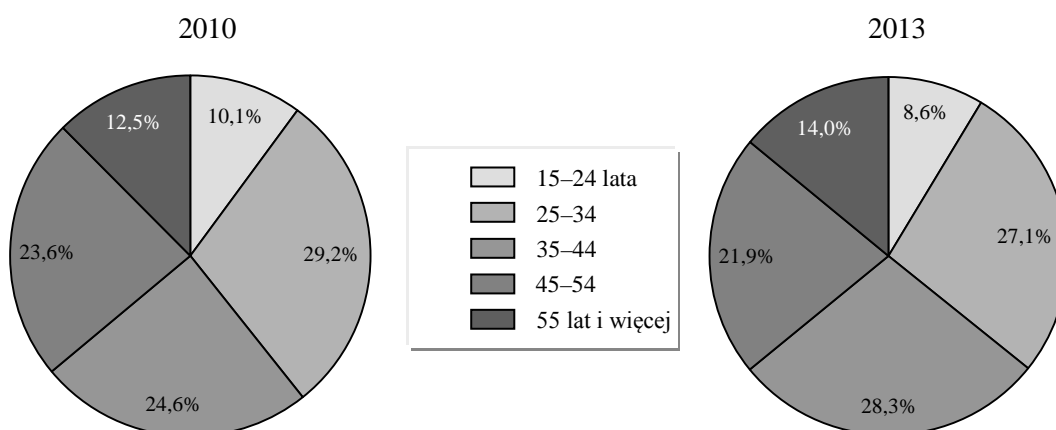
Wyk. 18. Współczynnik aktywności zawodowej

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

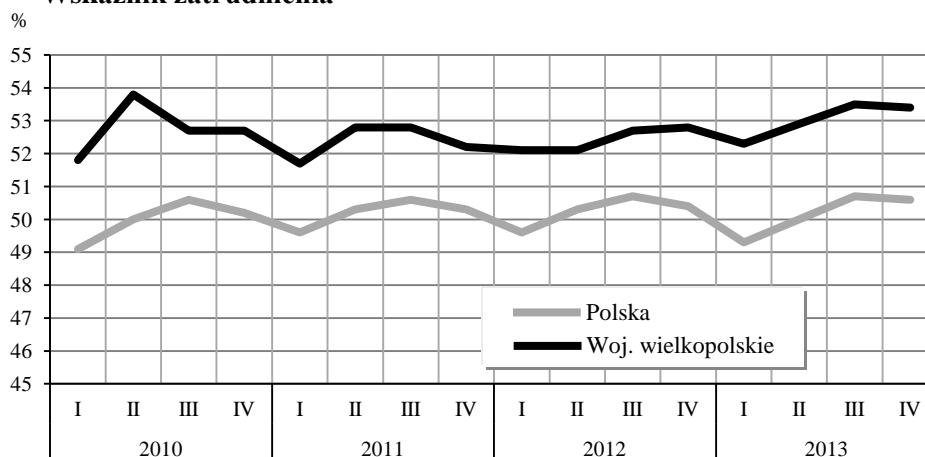
Wyk. 19. Struktura pracujących według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale

Wskaźnik zatrudnienia w województwie wielkopolskim wyniósł 53,4% i był o 2,8 p.proc. wyższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2012 r. zwiększył się on o 0,6 p.proc. (w skali kraju wzrósł o 0,2 p.proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost wskaźnika dotyczył jedynie mężczyzn (o 1,5 p.proc.), w przypadku kobiet nastąpił spadek o 0,2 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 20. Wskaźnik zatrudnienia

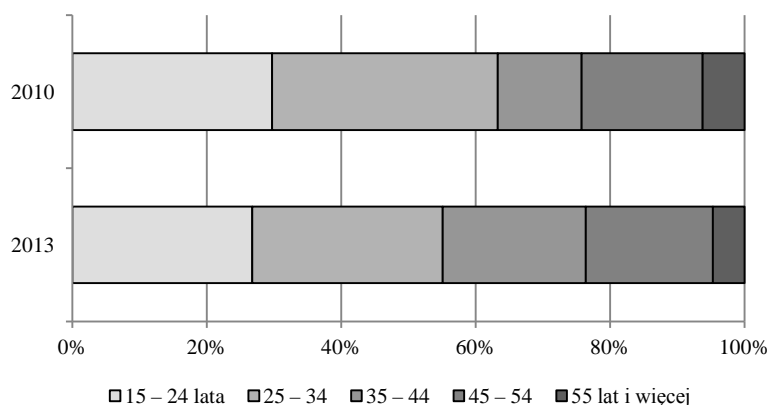

W IV kwartale 2013 r. liczba bezrobotnych w województwie wielkopolskim wyniosła 127 tys. i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększyła się o 13 tys., jednak ten kierunek zmian dotyczył kobiet (wzrost o 20,6%), w przypadku mężczyzn liczba bezrobotnych nie uległa zmianie.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w IV kwartale 2013 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25–34 lata (28,3% ogółu bezrobotnych). Najmniejszy udział w zbiorowości stanowiły osoby 55-letnie i starsze (4,7%).

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

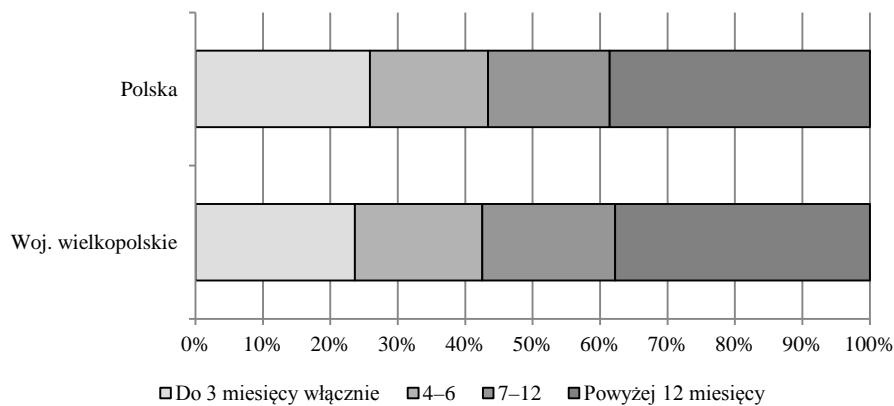
Wyk. 21. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2013 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 11,5 miesiąca (w kraju – 12,2 miesiące). W ciągu roku czas ten uległ

wydłużeniu o 0,8 miesiąca (w Polsce – był dłuższy o 0,5 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 48 tys. i stanowiła 37,8% ogółu bezrobotnych (wobec 34,2% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2013 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 38,6% i w porównaniu do zanotowanego przed rokiem zwiększył się o 2,9 p.proc.

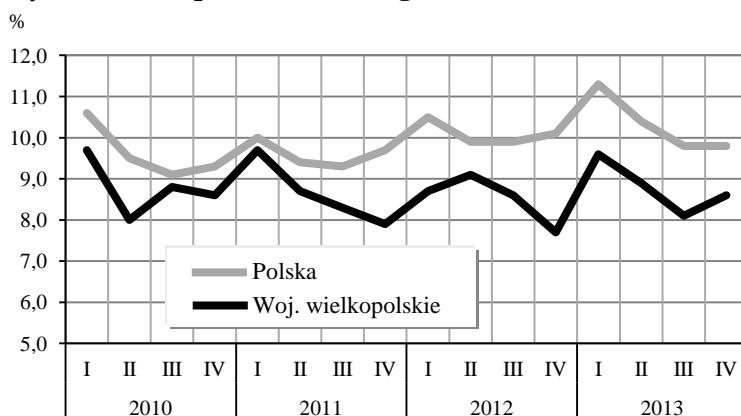
Wyk. 22. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2013 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2013 r. w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 8,6% i była o 1,2 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W skali roku stopa bezrobocia w województwie zwiększyła się o 0,9 p.proc. (w Polsce – spadek o 0,3 p.proc.) powracając do poziomu z analogicznego okresu 2010 r. (w kraju wzrost – o 0,5 p.proc.). W IV kwartale 2013 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 6,2%, a wśród kobiet – 11,7%.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. **Stopa bezrobocia wg BAEL**

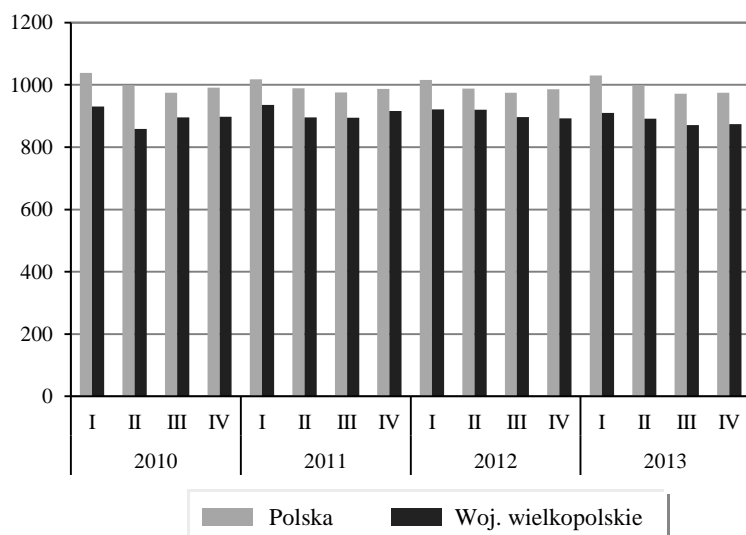

liczba biernych zawodowo w województwie wielkopolskim zmniejszyła się o 4,3%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 3,2%. W skali kraju w tym czasie liczebność analizowanej

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1055 tys. osób i stanowiła 41,6% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,9%. W ciągu roku

populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,3% i 1,5%. Większość populacji osób biernych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2013 r. wyniósł 64,1%.

Wyk. 24. **Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących**

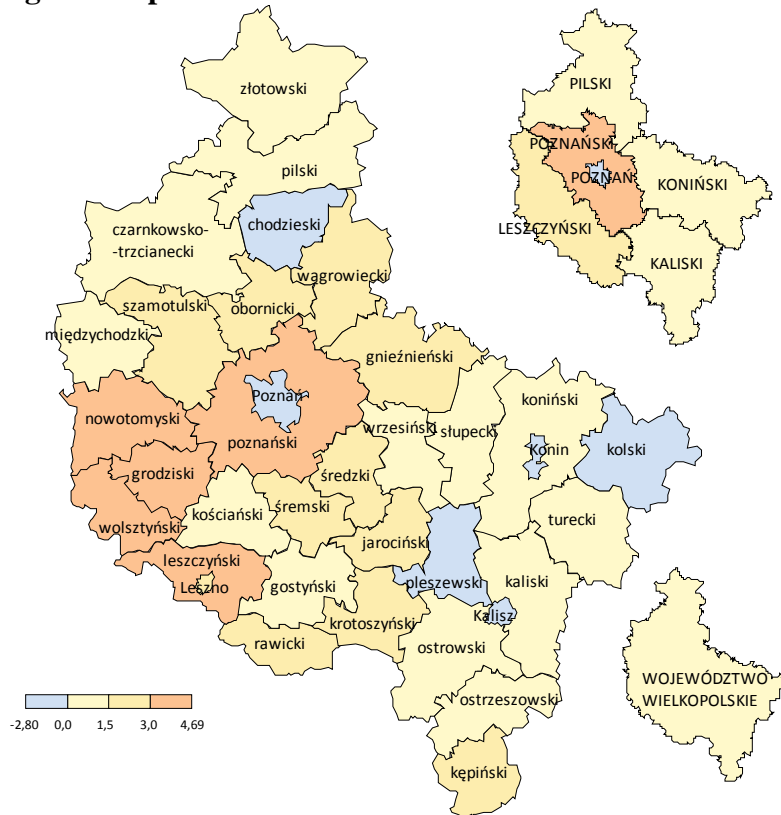
W IV kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadało 874 bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 893, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 897. Zarówno w IV kwartale 2013 r. jak i analogicznych okresach 2012 r. i 2010 r. w regionie na 1000 pracujących przypadało mniej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

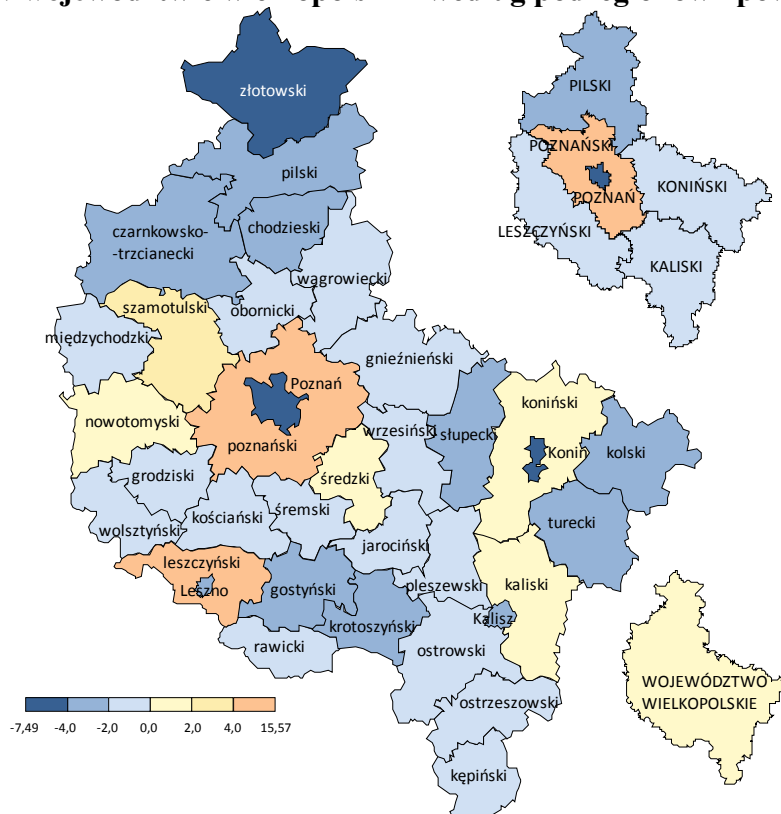
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

Wyk. 25. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

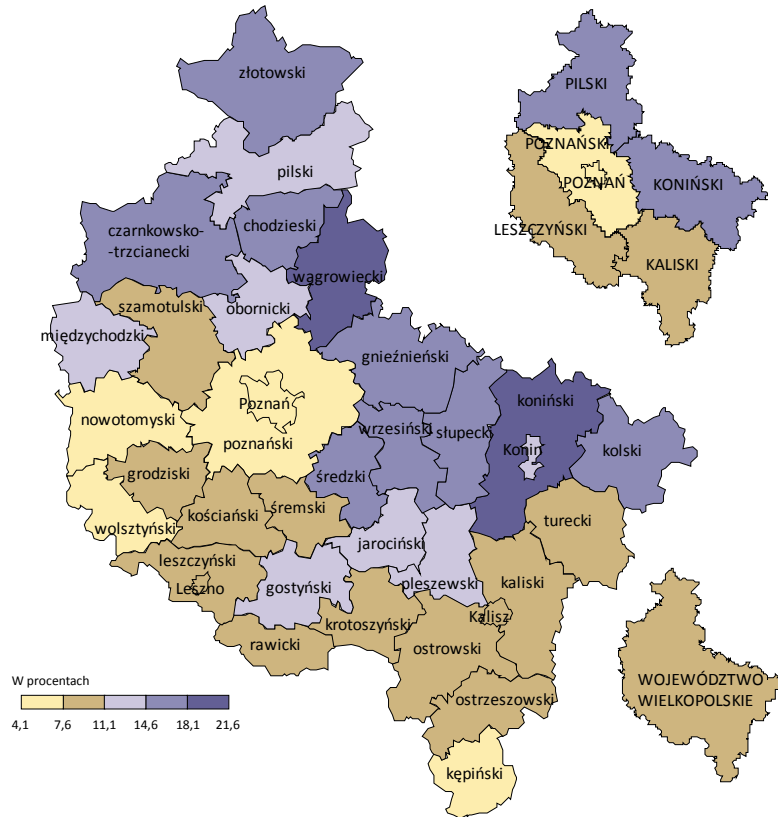

Wyk. 26. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

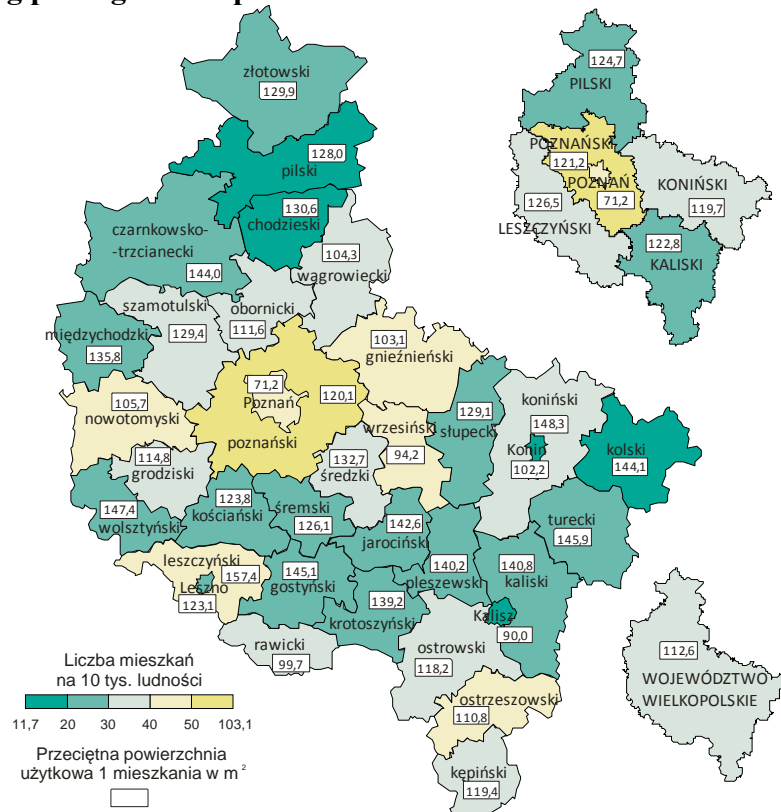

Wyk. 27. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.

Stan w dniu 31 XII

Wyk. 28. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2013 r.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w 2013 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim, a jego systematyczny wzrost notowano w kolejnych okresach narastających omawianego roku. W porównaniu z 2012 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010 ^a	2012	2013		
	w zł			2010=100	2012=100
Polska	3429,64	3728,36	3837,20	111,9	102,9
Województwo wielkopolskie	3141,53	3412,35	3503,58	111,5	102,7
Poznań	3842,08	4148,48	4274,17	111,2	103,0

^a Bez Poczty Polskiej i Telekomunikacji.

W 2013 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3503,58 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 2,7%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3837,20 zł, co oznacza wzrost o 2,9% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

W 2013 r., w stosunku do roku poprzedniego, wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy notowano w: informacji i komunikacji (o 9,0%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,0%).

W omawianym okresie w województwie wielkopolskim najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz informacji i komunikacji; przekroczyły one, odpowiednio o: 78,5% i 46,5%, średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio o 30,8% i 24,9% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Tabl. 11. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim**

Sekcje	2012				2013				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	105,6	104,7	104,1	103,7	102,3	102,9	102,5	102,7	3503,58
w tym:									
Przemysł	107,3	106,3	105,0	104,4	102,2	103,0	103,0	103,6	3697,46
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	108,7	107,0	105,8	105,0	102,1	102,8	103,4	104,2	3563,24
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	103,8	102,2	103,8	103,1	101,3	103,0	102,0	102,1	3532,72
Budownictwo	103,7	103,6	102,4	102,2	101,1	101,4	101,6	101,8	3648,85
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	102,6	103,1	103,1	102,2	100,4	101,3	101,0	100,9	3094,13
Transport i gospodarka magazynowa	107,6	108,7	107,9	108,7	105,4	103,3	102,4	102,5	3399,60
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	104,2	103,8	103,9	104,6	102,9	104,4	103,6	104,0	2424,41
Informacja i komunikacja	103,6	80,3	87,8	93,3	109,4	112,7	108,8	109,0	5134,30
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,4	104,3	103,3	103,3	105,5	106,1	102,7	100,5	4052,49
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	113,4	113,4	114,4	116,4	110,0	107,3	106,0	107,0	2630,51

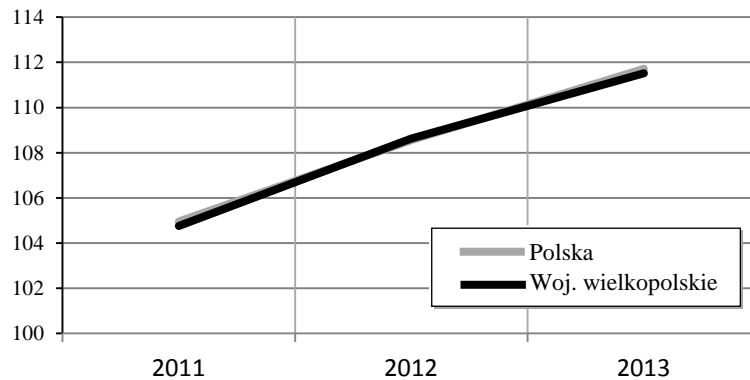
W 2013 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 1074,0 mln godzin, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 469,2 mln (43,7% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 293,0 mln (27,3%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. wyniósł 147 godzin.

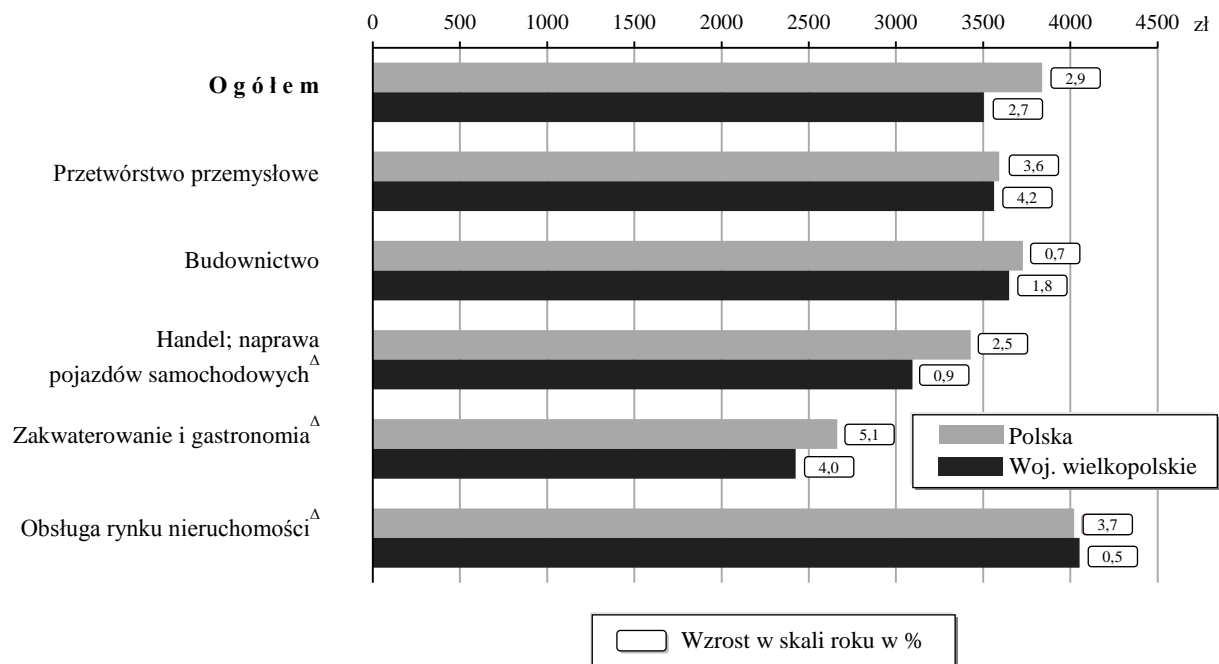
Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 23,77 zł. W porównaniu z 2012 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 3,7%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 44,16 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 16,32 zł.

Wyk. 29. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętna 2010 = 100

Wyk. 30. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. w wybranych sekcjach**

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W 2013 r. w województwie wielkopolskim przeciętna liczba emerytów i rencistów spadała systematycznie w kolejnych okresach narastających. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów w skali roku miała wpływ malejąca zbiorowość rolników indywidualnych, a także zmniejszająca się liczba świadczeniobiorców ZUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym, niż wypłacane przez ZUS.

W 2013 r. w województwie wielkopolskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 748,7 tys. osób i była niższa od notowanej przed rokiem (o 6,2 tys. osób, tj. o 0,8%) i niższa niż w 2010 r. (o 18,1 tys. osób, tj. o 2,4%). Większe zmiany w tym zakresie stwierdzono w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8552,7 tys. osób, czyli o 1,0% mniej niż w roku poprzednim i o 3,5% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
			2010=100	2012=100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających w tys.	8866,0	8636,4	8552,7	96,5	99,0
świadczenia wypłacane przez ZUS ^{ab}	7491,4	7350,7	7307,0	97,5	99,4
rolników indywidualnych	1374,6	1285,7	1245,7	90,6	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^{abc} w zł	1588,95	1759,85	1855,52	116,8	105,4
w tym emerytura	1698,35	1872,32	1970,39	116,0	105,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1054,61	1121,52	117,5	106,3
w tym emerytura	996,18	1097,75	1153,87	115,8	105,1

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. *b* Bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych, bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego oraz bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. *c* Łącznie z okresową emeryturą kapitałową.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
			2010=100	2012=100	
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	766,8	754,9	748,7	97,6	99,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	640,6	634,2	630,6	98,4	99,4
rolników indywidualnych	126,2	120,6	118,1	93,6	97,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1514,25	1678,94	1770,68	116,9	105,5
w tym emerytura	1655,39	1822,45	1915,35	115,7	105,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	946,32	1041,54	1111,99	117,5	106,8
w tym emerytura	1001,97	1096,13	1149,68	114,7	104,9

W 2013 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 8,8%, tj. o 0,1 p.proc. więcej niż przed rokiem. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa wielkopolskiego stanowili 8,6% całej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS w 2013 r. województwo znalazło się na trzeciej pozycji (z udziałem 9,5%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

W 2013 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 630,6 tys. osób, tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem i o 1,6% mniej w stosunku do 2010 r. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 0,4% w odniesieniu do 2012 r. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób pobierających renty rodzinne nie uległa zmianie, zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do

pracy (o 4,4%). W 2013 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (63,0% całej zbiorowości), a najmniej osoby pobierający renty z tytułu niezdolności do pracy (18,5%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – w przypadku większości kategorii zanotowano zmniejszenie zbiorowości świadczeniobiorców w porównaniu z 2012 r. Emerytury i renty rolni-

cze w 2013 r. pobierało 118,1 tys. osób (o 2,1% mniej niż w roku 2012 i o 6,4% mniej w stosunku do

2010 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 2,2%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy (o 2,1%), natomiast zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych nieznacznie wzrosła (o 0,6%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 75,5%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,9% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Tabl. 13. **Świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	756,9	756,0	755,5	754,9	752,0	750,8	749,6	748,7
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,2	99,3	99,2	99,3	99,4	99,3	99,2	99,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	635,3	634,7	634,5	634,2	632,9	632,1	631,2	630,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,5	99,5	99,5	99,6	99,6	99,6	99,5	99,4
rolników indywidualnych	121,5	121,3	121,0	120,6	119,1	118,7	118,4	118,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	97,9	98,0	98,0	98,0	98,0	97,9	97,9	97,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1634,35	1662,36	1672,46	1678,94	1731,34	1755,23	1764,56	1770,68
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	105,0	105,3	105,4	105,5	105,9	105,6	105,5	105,5
rolników indywidualnych	1004,06	1029,40	1037,26	1041,54	1085,4	1102,9	1108,7	1112,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	104,4	106,0	106,5	106,8	108,1	107,1	106,9	106,8

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2013 r. w województwie przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1770,68 zł i była wyższa o 5,5% niż przed rokiem (w kraju zanotowano wzrost o 5,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na

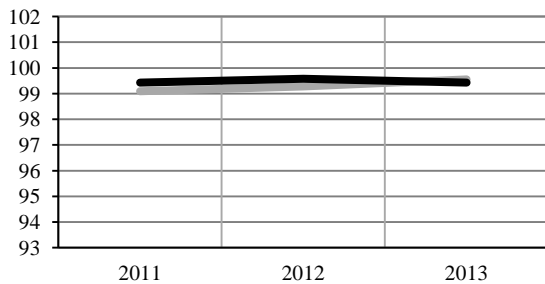
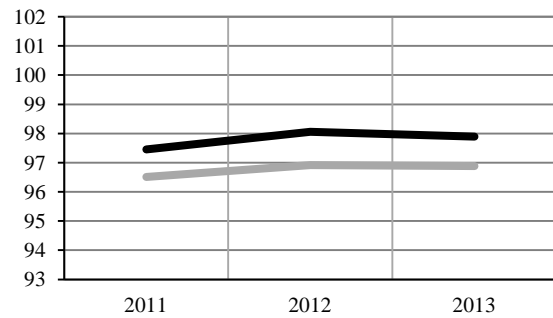
poziomie 1111,99 zł i zwiększyło się o 6,8% w ciągu roku.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń – zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS niż to samo świadczenie z ZUS. W ostatnim roku różnica wyniosła 1,3 p.proc. w województwie i 0,9 p.proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w ciągu ostatniego roku odnotowano w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez KRUS (o 16,1% w województwie i o 14,5% w kraju).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 31. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

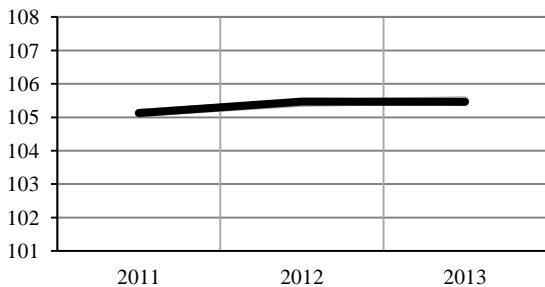
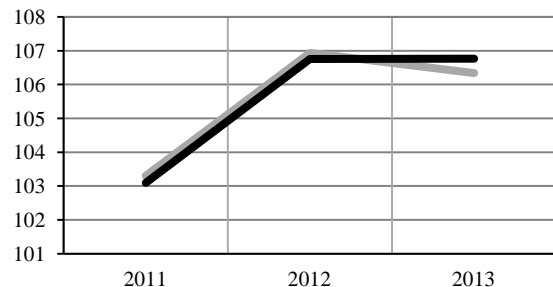
Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska — Woj. wielkopolskie

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

Wypłacanej przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska — Woj. wielkopolskie

W 2013 r. w województwie wielkopolskim wysokość świadczeń kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, województwo plasowało się na ósmym miejscu w kraju, a wysokość analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych była na dziesiątej lokacie wśród województw (wzrost z pozycji jedenastej rok wcześniej). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS, na koniec 2013 r. odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń wahały się od -4,5% przy rentach rodzinnych, poprzez -0,4% w przypadku emerytur do 0,9% w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy (było to jedyne świadczenie o wartości powyżej średniej krajowej), natomiast w przypadku wypłat z ZUS, emerytury były niższe od średniej krajowej o 2,8%, a renty z tytułu niezdolności do pracy o 5,1%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W 2013 r. w województwie wielkopolskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim w większym stopniu niż w kraju, jednak wzrost ten był wolniejszy od notowanego w 2012 r. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w pięciu grupach towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W 2013 r. w województwie wielkopolskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 1,1% (wobec wzrostu o 0,9% średnio dla Polski). W województwie najbardziej zdrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 4,5%) oraz towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 3,5%).

Mniej niż w poprzednim roku płacono za odzież i obuwie (o 2,9%), a także towary i usługi związane z transportem (o 2,2%) i edukacją (o 0,2%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, gdzie zanotowano jednak nieco większy spadek cen odzieży i obuwia oraz mniejszy spadek w sektorze związanym z transportem.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

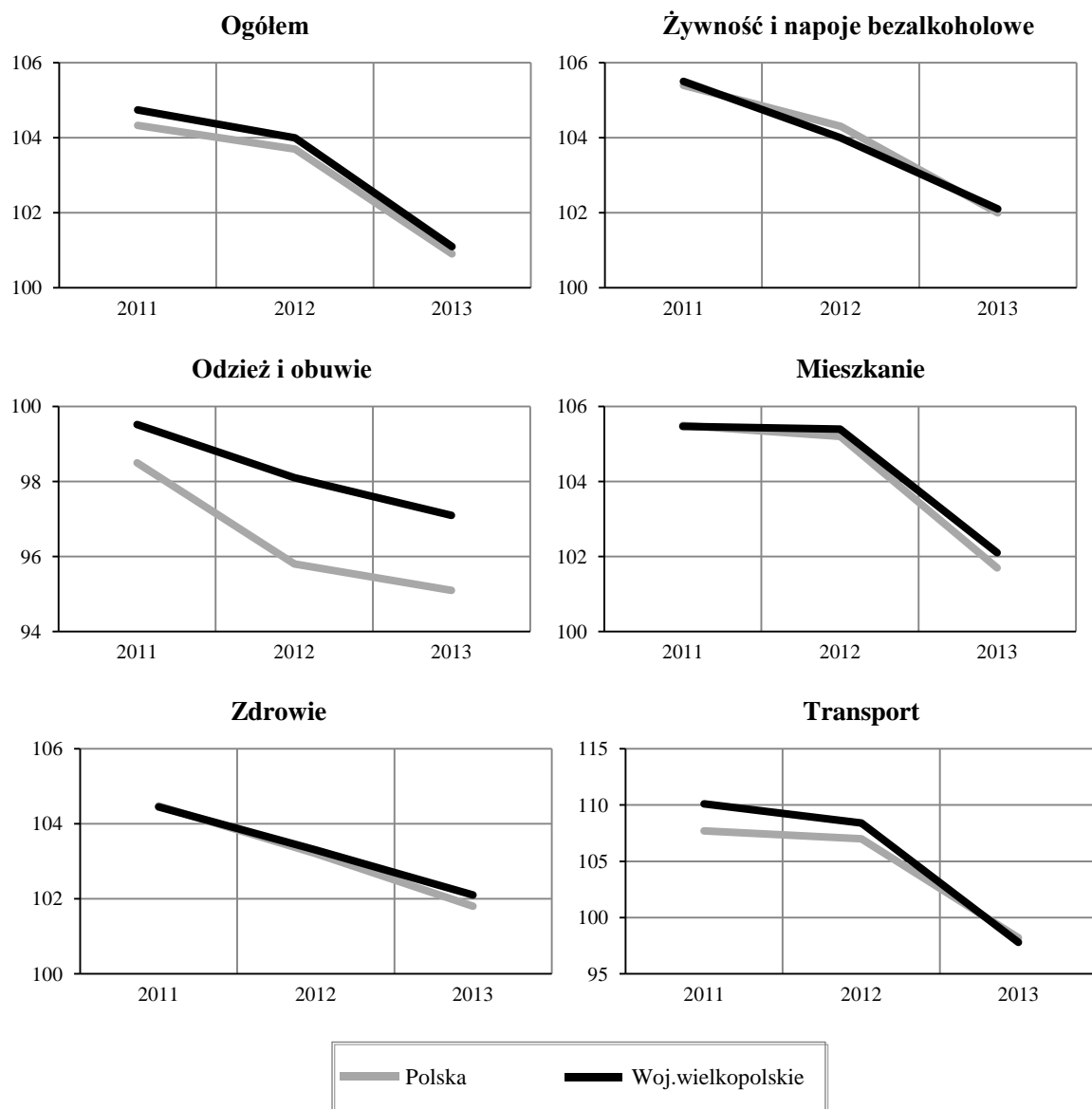
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	103,7	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	104,3	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	104,1	103,5
Odzież i obuwie	96,2	95,8	95,1
Mieszkanie	103,3	105,2	101,7
Zdrowie	102,9	103,2	101,8
Transport	106,2	107,0	98,2
Rekreacja i kultura	99,7	101,1	102,8
Edukacja	102,7	104,2	99,7

Tabl. 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Ogółem	102,8	104,0	101,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	104,0	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	106,2	104,5	104,5
Odzież i obuwie	96,5	98,1	97,1
Mieszkanie	103,4	105,4	102,1
Zdrowie	103,0	103,3	102,1
Transport	107,3	108,4	97,8
Rekreacja i kultura	101,4	101,2	103,5
Edukacja	104,8	103,1	99,8

Wyk. 33. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2013 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (1,5%), przy czym najbardziej zdrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,9%), których ceny wykazywały tendencję wzrostową przez kolejne kwartały. Najwyższy w ciągu roku wzrost cen odnotowano w IV kwartale i dotyczył on towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 4,9%). Spadek cen w 2013 r. zaobserwowano w trzech grupach: odzież i obuwie, transport (wszystkie kwartały) oraz edukacja (z wyjątkiem I kwartału).

Tabl. 15. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim**

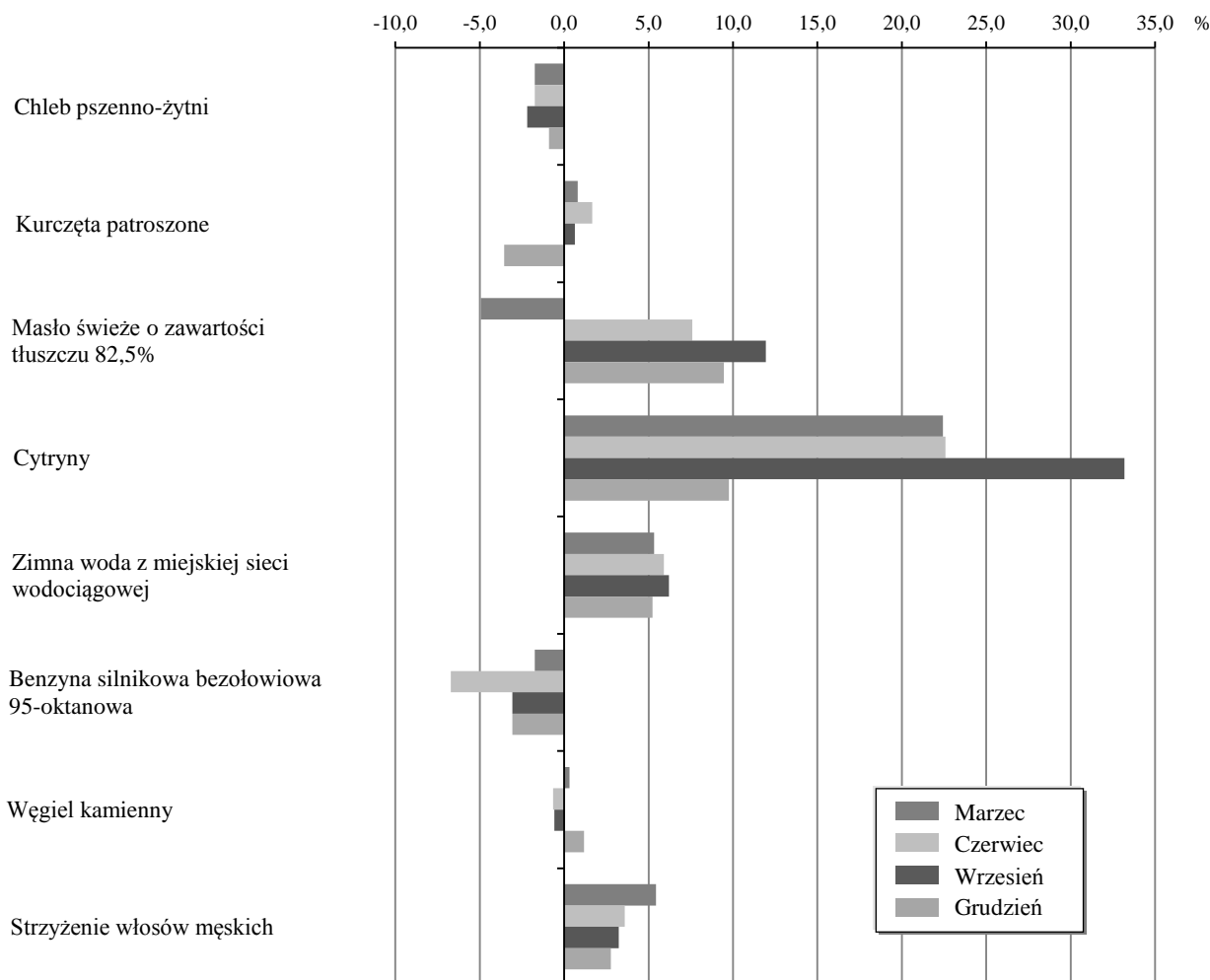
Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,5	104,3	104,2	103,1	101,5	100,6	101,4	101,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,1	103,5	104,7	103,8	102,6	101,4	102,6	101,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,5	105,3	104,2	104,2	103,9	104,4	104,7	104,8
Odzież i obuwie	98,9	98,4	97,4	97,7	97,3	97,1	97,0	97,2
Mieszkanie	105,6	106,1	105,4	104,5	102,3	101,2	102,5	102,4
Zdrowie	103,8	103,9	103,9	101,8	102,6	102,2	101,6	102,1
Transport	111,4	109,9	108,6	104,1	99,4	95,9	98,6	97,5
Rekreacja i kultura	101,7	101,1	101,2	100,6	100,6	104,3	104,3	104,9
Edukacja	104,6	104,4	101,1	102,4	102,3	102,0	99,5	95,3

W grudniu 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie wielkopolskim najbardziej podrożały ziemniaki (o 72,0%), cebula (o 40,4%) oraz ser dojrzewający (o 13,9%). Mniej płacono między innymi za cukier biały kryształ (o 19,9%) i jaja kurze świeże (o 12,5%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

W grupie artykułów i usług nieżywnościowych najbardziej wzrosły ceny gazet – dziennika lokalnego (o 19,9%), pasty do zębów (o 7,3%) oraz wizyty u lekarza specjalisty i papierosów (o 6,7%). Spadła cena proszku do prania (o 6,4%), oleju napędowego (o 3,2%) oraz benzyny silnikowej bezołowiowej 95-oktanowej (o 3,1%).

Wyk. 34. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie wielkopolskim w 2013 r.**

Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych		XII 2012 = 100	
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,25	2,22	98,7
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	7,18	6,94	96,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	15,96	15,51	97,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	23,88	24,51	102,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,73	2,93	107,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,27	4,29	4,74	110,5
Cebula – za 1 kg	2,25	1,48	2,16	145,9
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	0,91	1,52	167,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,93	3,17	80,7
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,82	3,79	99,2

Tabl. 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych			XII 2012 = 100
POLSKA (dok.)				
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	467,17	476,09	479,09	100,6
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	164,09	180,58	185,13	102,5
Proszek do prania – za 400 g	4,43	4,60	4,55	98,9
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	19,83	20,90	105,4
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,23	2,64	2,73	103,4
Bilet do kina	15,23	16,68	17,30	103,7
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	79,90	83,97	105,1
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,23	2,21	99,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,66	7,04	6,79	96,4
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,87	15,46	14,92	96,5
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	20,85	23,40	23,84	101,9
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,58	2,71	2,86	105,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,11	4,12	4,51	109,5
Cebula – za 1 kg	2,15	1,51	2,12	140,4
Ziemniaki – za 1 kg	1,36	0,82	1,41	172,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,97	3,18	80,1
Sok jabłkowy – za 1 l	3,69	3,93	3,84	97,7
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	435,53	428,19	445,27	104,0
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	162,05	174,63	174,79	100,1
Proszek do prania – za 400 g	4,40	4,68	4,38	93,6
Ciepła woda – za 1 m ³	17,07	18,92	19,70	104,1
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,36	2,91	2,95	101,4
Bilet do kina	14,22	16,56	16,50	99,6
Wizyta u lekarza specjalisty	77,11	86,32	92,11	106,7

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

▪ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy roślin ozimych jesienią 2012 r., siewy i wschody były utrudnione z powodu suchej i ciepłej pogody po zbiorach zbóż utrzymującej się aż do końca października. Po opadach deszczu stan plantacji uległ poprawie i w okres spoczynku rośliny weszły dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Zima była bardzo długa, ale dość łagodna. Nietypowe warunki atmosferyczne wystąpiły pod koniec drugiej dekady marca - temperatury spadły do minus 15 stopni i wystąpiły obfite opady śniegu. Dopiero w drugiej połowie kwietnia temperatury gwałtownie wzrosły i ruszyła wiosenna wegetacja. Ciepła, słoneczna pogoda oraz wiejące wiatry powodowały szybkie osuszanie gleby i umożliwiły wjazd sprzętu na pola. W wyniku spiętrzenia prac wielu rolników, chcąc wykonać siewy w miarę optymalnych terminach, wykonywało je w niezbyt dobrze uprawioną glebę. Późniejsze siewy przyczyniły się do zmian w strukturze zasiewów. Mniejszą powierzchnię niż zazwyczaj obsiano owsem i pszenicą jarą, natomiast większą mieszankami zbożowymi i kukurydzą na ziarno. W dalszym okresie sprzyjające temperatury i deszcze pomogły roślinom ozimym i użytkom zielonym szybko nadrobić około trzytygodniowe opóźnienia w wegetacji i sprzyjały wschodom upraw jarych. W maju temperatury były bardzo zróżnicowane. Na plantacjach sianych później widać było wyraźne różnice w rozwoju roślin i fazach ich wzrostu. Nierównomiernie było również kwitnienie rzepaku ozimego, które rozpoczęło się pod koniec pierwszej dekady maja i trwało dość długo. Stan plantacji zbóż ozimych był dobry, ale pod koniec maja, kiedy po okresie suszy nastąpiła gwałtowna zmiana uwilgotnienia gleby oraz wilgotność powietrza i temperatura znacznie wzrosły, nastąpiło dość silne porażenie liści flagowych przez choroby grzybowe. W dalszym okresie, pomimo bardzo zmiennych warunków, wzrost i rozwój roślin uprawnych przebiegał intensywnie i bez zakłóceń. Na przełomie czerwca i lipca ulewne opady deszczu w połączeniu z silnymi wiatrami przyczyniły się do wylegania plantacji zbóż. Wyjątkowo, w wyniku opóźnienia w wiosennej wegetacji, zbiory rzepaku ozimego i zbóż ozimych przebiegały równocześnie. Częste burze z gwałtownymi opadami deszczu występujące prawie przez cały lipiec stanowiły utrudnienia podczas żniw. Upały w trzeciej dekadzie lipca przyśpieszyły prace żniwne, powodowały jednak szybsze zasychanie zbóż jarych i niekorzystnie oddziaływały na kukurydzę będącą w stadium wypełniania ziarna w kolbach, na rośliny okopowe i pastewne oraz odrost runi łąkowej po zebraniu drugiego pokosu. W połowie sierpnia upały zelżały i wystąpiły przelotne opady. W końcu drugiej dekady sierpnia zakończono żniwa, rozpoczęto zbiory ziemniaków i siew rzepaku ozimego pod zbiory w 2014 r. W późniejszym okresie pogoda sprzyjała wszelkim pracom polowym. Siewy zbóż ozimych odbywały się we właściwych terminach agrotechnicznych i dobrych warunkach wilgotnościowych. Sprawnie przebiegały zbiory ziemniaków, roślin okopowych i pastewnych oraz trzeciego pokosu z traw oraz kukurydzy na kiszonkę i ziarno. Stopniowe spadki temperatur w listopadzie pozwoliły roślinom łagodnie przejść w stan zimowego spoczynku.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Plony z 1 ha w dt:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	34,9	32,9	34,6	35,9 ^d
rzepak i rzepik	23,6	22,4	25,9	28,1 ^d
ziemniaki	211	230	242	210 ^d
buraki cukrowe	483	556	582	547 ^d
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:				
bydło	38,8 ^a	38,1	38,6	40,7
trzoda chlewna	102,8 ^a	89,3 ^b	77,4	77,5
owce	1,8 ^a	1,7	1,8	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1187,7 ^a	948,6	872,4	857,0
Przeciętne ceny skupu w zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	81,99	89,34	79,67
ziarno żyta za 1 dt	42,12	74,24	74,23	55,36
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	49,57	44,97	64,45
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	5,58	6,40	6,20
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,52	5,40	5,39
mleko krowie za 1 l	1,07	1,21	1,20	1,36
Ceny na targowiskach w zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	95,51	94,65	97,50
ziarno żyta za 1 dt	48,58	78,79	80,85	72,89
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	111,47	60,59	100,22
prosię na chów za 1 szt.	130,20	121,13	173,57	169,56
Pogłowie bydła (stan w czerwcu) w szt.	5760585 ^a	5761878	5776767	5859541
w tym krowy	2657365 ^a	2625959	2578006	2530539
Pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w szt.	15278051 ^a	13508654	11581298	11162472
w tym lochy	1426575 ^a	1177263	1081681	997623
Pogłowie owiec (stan w czerwcu) w szt.	267732 ^a	250966	266798	249481
Pogłowie drobiu w wieku powyżej 2 tygodni (stan w czerwcu) w szt.	176488115 ^a	143557342	130596393	123511803
Skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w t	8221229	7637142	8385823	8005699

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (cd.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso w t	3161828	3270519 ^b	3201593	3483779
Skup ziemniaków w t	1143403	1274973	1509592	1379898
Skup mleka w tys. l	8760957	9042773	9584364	9642958
Przeciętna cena skupu żywca rzeźnego drobiowego za 1 kg w zł	3,44	4,08	4,18	4,22
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE				
Plony z 1 ha w dt:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	37,3	32,9	36,0	39,1 ^d
rzepak i rzepik	24,4	20,2	23,6	32,5 ^d
ziemniaki	231	253	273	248 ^d
buraki cukrowe	490	565	607	555 ^d
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:				
bydło	47,6 ^a	48,1	47,8	53,1
trzoda chlewna	271,8 ^a	238,9 ^b	212,0	227,3
owce	1,4 ^a	1,3	1,3	1,2
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1818,9 ^a	1592,2	1940,1	2365,9
Przeciętne ceny skupu w zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt	59,94	82,33	90,96	81,14
ziarno żyta za 1 dt	43,25	72,35	75,54	53,98
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	64,01	64,00	48,68	77,32
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,78	6,03	6,53	6,23
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,85	4,53	5,40	5,43
mleko krowie za 1 l	1,05	1,19	1,19	1,35
Ceny na targowiskach w zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt	64,11	98,22	107,29	104,89
ziarno żyta za 1 dt	47,47	80,76	91,75	79,83
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	94,78	118,11	57,66	99,56
prosię na chów za 1 szt.	125,11	112,91	164,71	170,73
Pogłowie bydła (stan w czerwcu) w szt.				
w tym krowy	844289 ^a	856563	860576	920849
	304467 ^a	297216	280943	307806
Pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w szt.				
w tym lochy	4819561 ^a	4255388	3815824	3940893
	383753 ^a	337711	299433	298810

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

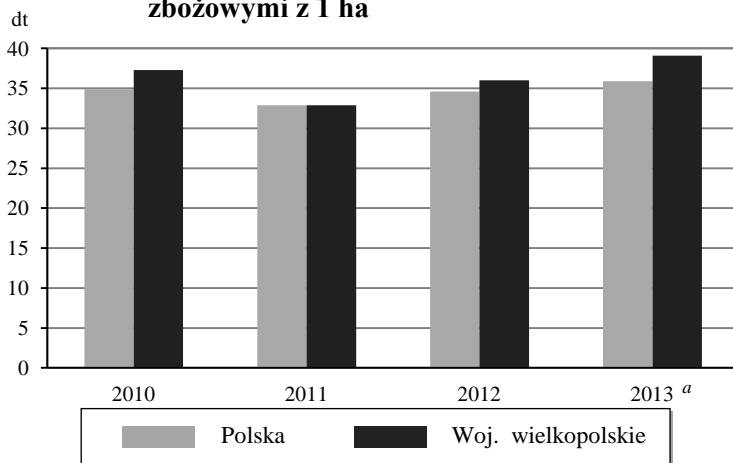
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Pogłowie owiec (stan w czerwcu) w szt.	25192 ^a	23860	22532	20779
Pogłowie drobiu w wieku powyżej 2 tygodni (stan w czerwcu) w szt.	32257193 ^a	28356135	34924024	41013208
Skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w t	1183050	1007512	1042360	112791
Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso w t	698975	698704 ^c	670070	764616
Skup ziemniaków w t	223630	280724	369303	358121
Skup mleka w tys. l	1245260	1308956	1368148	1407760
Przeciętna cena skupu żywca rzeźnego drobiowego za 1 kg w zł	3,37	3,94	4,15	4,20

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca. ^c Dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso. ^d Dane wstępne.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA^a

W 2013 r. w województwie wielkopolskim, w wyniku wyższej wydajności z jednostki powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, uzyskano produkcję wyższą niż przed rokiem. Również zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku były wyższe niż rok wcześniej. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zadecydowała znacznie większa powierzchnia uprawy i wydajność z jednostki powierzchni w porównaniu z 2012 r. Natomiast zmniejszenie produkcji ziemniaków wynikało ze zmniejszenia areálu upraw i ich gorszego plonowania w odniesieniu do roku poprzedniego.

Wyk. 35. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

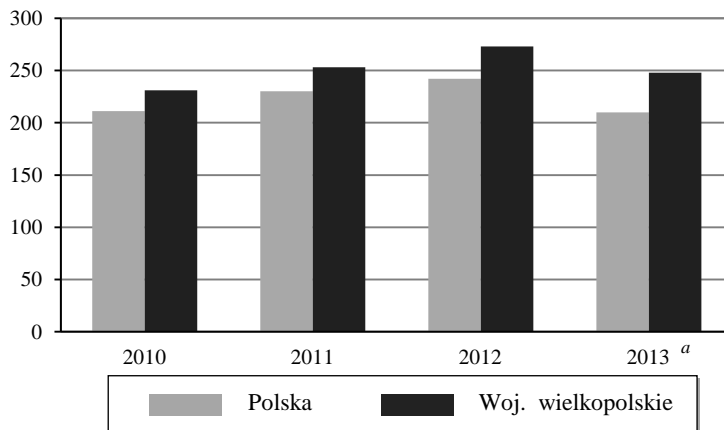

^a Dane wstępne.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2013 r. wyniosła 931,2 tys. ha i była mniejsza o 0,7% niż w roku poprzednim oraz o 8,1% w porównaniu z notowaną w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2013 r. osiągnęły poziom 39,1 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych

w roku poprzednim i 2010 r., odpowiednio, o 8,6% i o 4,8%. W 2013 r. plony uzyskane w Wielkopolsce

Wyk. 36. Plony ziemniaków z 1 ha

^a Dane wstępne.

z rokiem poprzednim zwiększyła się o 22,9%, a w stosunku do 2010 r. zmalała o 23,1%. W omawianym roku plony wyniosły 32,5 dt z ha i w odniesieniu do średnich plonów w kraju były niższe o 15,7%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 37,7%, a w odniesieniu do 2010 r. były wyższe o 33,2%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w 2013 r. oszacowano na 345,5 tys. ton, tj. więcej o 69,5% od uzyskanych w 2012 r. i o 2,5% więcej od notowanych w 2010 r.

W 2013 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 33,6 tys. ha, czyli o 17,1% mniejszej niż w roku poprzednim i o 16,9% w porównaniu z 2010 r. W omawianym roku z 1 ha zebrano 248 dt ziemniaków, czyli o 9,2% mniej niż w poprzednim roku i o 7,4% więcej w porównaniu z 2010 r., a w odniesieniu do średnich w kraju uzyskane plony były wyższe o 18,1%. Produkcja ziemniaków w województwie w 2013 r. wyniosła 833,6 tys. ton i na skutek zmniejszonej powierzchni i wydajności z 1 ha była niższa o 24,6% w porównaniu ze zbiorami z 2012 r. W odniesieniu do 2010 r. zbiory były niższe o 10,8%.

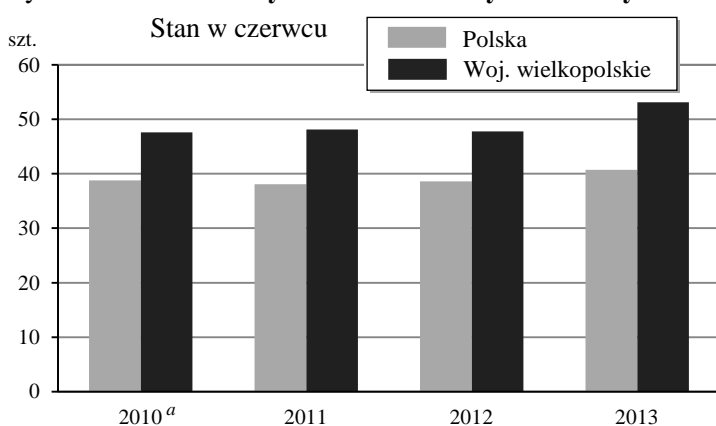
▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie wielkopolskim w 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zmniejszenie stada owiec.

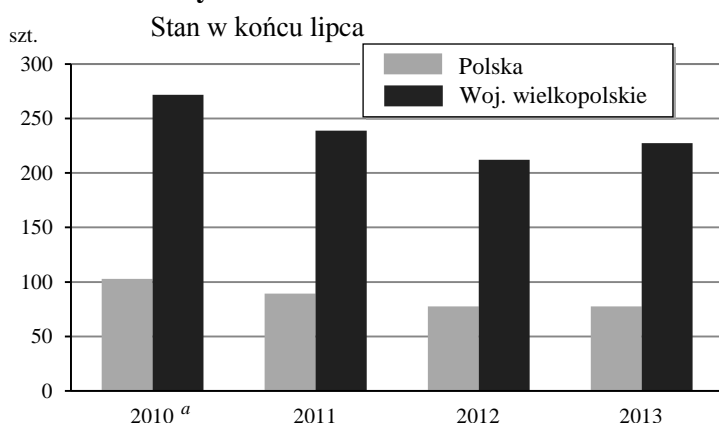
W czerwcu 2013 r., pogłowie bydła w województwie liczyło 920,8 tys. szt., co stanowiło 15,7% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2012 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 7,0% (w Polsce wzrosło o 1,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 9,1% (w kraju – o 1,7%).

były wyższe o 8,9% w porównaniu ze średnimi plonów w kraju. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 3640,7 tys. ton, czyli o 7,7% więcej niż przed rokiem i o 3,7% mniej niż w 2010 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2013 r. wynosiła 106,3 tys. ha i w porównaniu

Wyk. 37. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 38. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W 2013 r. w ogólnym pogłowie bydła 33,4% stanowiły krowy, w tym 94,9% – krowy mleczne (dla Polski udziały te wyniosły odpowiednio 43,2% i 93,3%).

W końcu lipca 2013 r., pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 3940,9 tys. szt. (w tym 298,8 tys. szt., tj. 7,6% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 35,3%. W odniesieniu do stanu

w 2012 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 3,3% (w Polsce zanotowano spadek o 3,6%). W porównaniu z 2005 r. spadek pogłowia wyniósł 18,2% (w kraju – 26,9%).

W 2013 r. stado owiec liczyło 20,8 tys. szt., co stanowiło 8,3% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zmniejszył się o 7,8% (w Polsce odnotowano spadek o 6,5%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w województwie wielkopolskim zmniejszyło się o 17,5% (w kraju – o 6,8%).

W 2013 r. stado drobiu w województwie ukształtowało się na poziomie 41013,2 tys. szt. i stanowiło 33,2% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie wzrosła o 17,4% (w kraju spadek – o 5,4%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie wielkopolskim pogłowie drobiu było większe o 27,1% (w kraju spadek o 30,0%).

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie wielkopolskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano wzrost skupu ziarna żyta, rzepaku oraz mleka i żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso. Ziemniaków i buraków cukrowych skupiono mniej niż w 2012 r.

W 2013 r. skupiono 1127,9 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 14,1% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 8,2%, natomiast w porównaniu z 2010 r. – zmniejszył się o 4,7% (w kraju, odpowiednio spadek: o 4,5% i o 2,6%). W omawianym roku w województwie skupiono 544,5 tys. ton pszenicy (bez ziarna siewnego), tj. o 2,1% mniej niż w poprzednim roku, a skup żyta (bez ziarna siewnego) wyniósł 265,1 tys. ton i zwiększył się o 59,6% w odniesieniu do 2012 r.

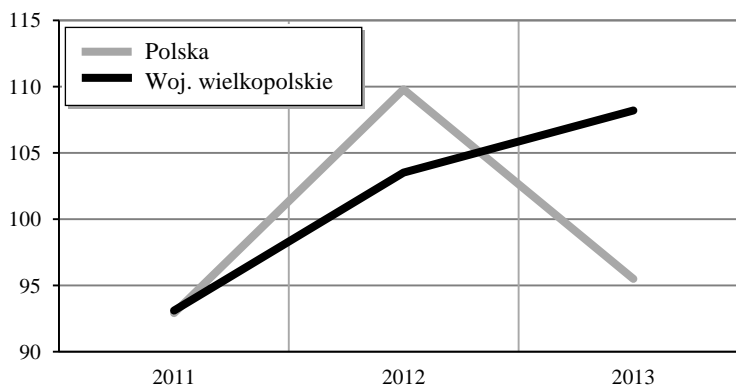
Skup ziemniaków w 2013 r. ukształtował się na poziomie 358,1 tys. ton, co stanowi 26,0% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim skupiono o 3,0% mniej ziemniaków, w porównaniu z 2010 r. skup wzrósł o 60,1% (w kraju odnotowano spadek o 8,6% w odniesieniu do poprzedniego roku i wzrost o 20,7% w stosunku do 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 764,6 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami, co stanowi 21,9% skupu ogólnokrajowego.

W 2013 r. skupiono 522,7 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 15,0% więcej niż w roku poprzednim i o 2,3% mniej niż trzy lata wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 140,3 tys. ton i był o 20,1% większy niż przed rokiem i o 22,7% większy niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 400,1 tys. ton, czyli o 9,8% więcej niż w roku poprzednim i o 26,6% więcej w porównaniu z 2010 r.

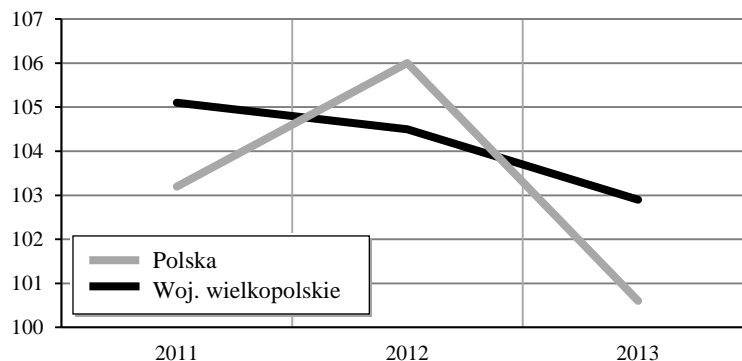
Wyk. 39. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

Wyk. 40. Dynamika skupu mleka krowiego

Rok poprzedni = 100

W 2013 r. skup mleka krowiego wyniósł 1407,8 mln litrów (co stanowi 14,6% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 2,9% więcej niż przed rokiem i o 13,0% więcej niż trzy lata wcześniej (w skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost o 0,6% i o 10,1% w porównaniu z 2010 r.).

▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

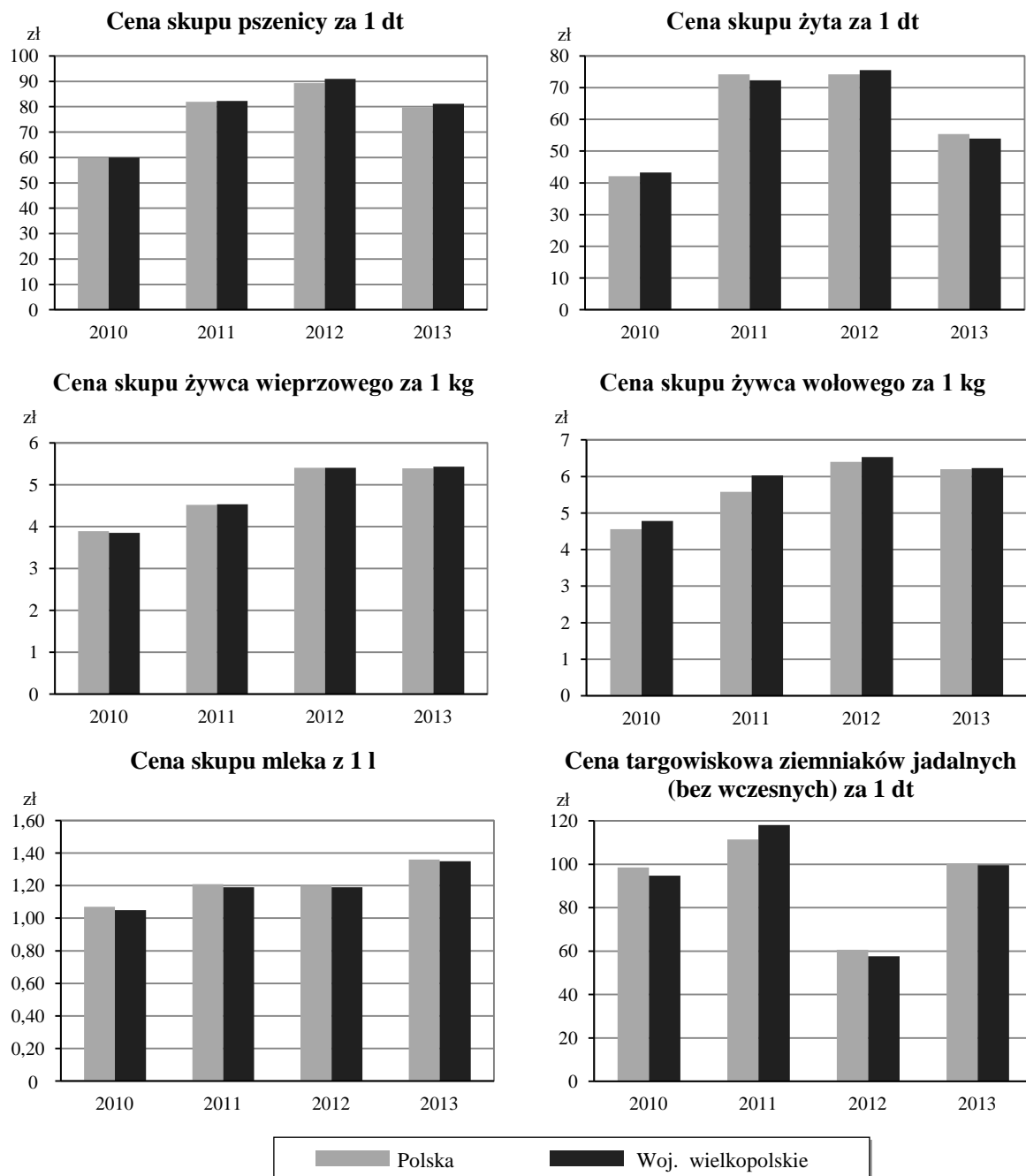
W 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek cen zbóż zarówno w skupie, jak i na targowiskach, natomiast wzrosły ceny ziemniaków.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2013 r. wyniosła 81,14 zł za 1 dt (w kraju – 79,67 zł) i była o 10,8% niższa niż przed rokiem i o 35,4% wyższa w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 104,89 zł (w kraju – 97,50 zł), tj. o 2,2% mniej niż w roku poprzednim i o 63,6% więcej niż trzy lata wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 53,98 zł za dt (w kraju – 55,36 zł), tj. o 28,5% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2012 r. i o 24,8% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 13,0%, a w odniesieniu do uzyskanej 2010 r. – wzrosła o 68,2%, osiągając poziom 79,83 zł (w Polsce – 72,89 zł).

Wyk. 41. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W 2013 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 77,32 zł za dt (w kraju – 64,45 zł), tj. o 58,8% więcej niż przed rokiem i o 20,8% więcej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 99,56 zł za dt (w Polsce – 100,22 zł), tj. o 72,7% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2012 r. i o 5,0% wyższym niż w 2010 r.

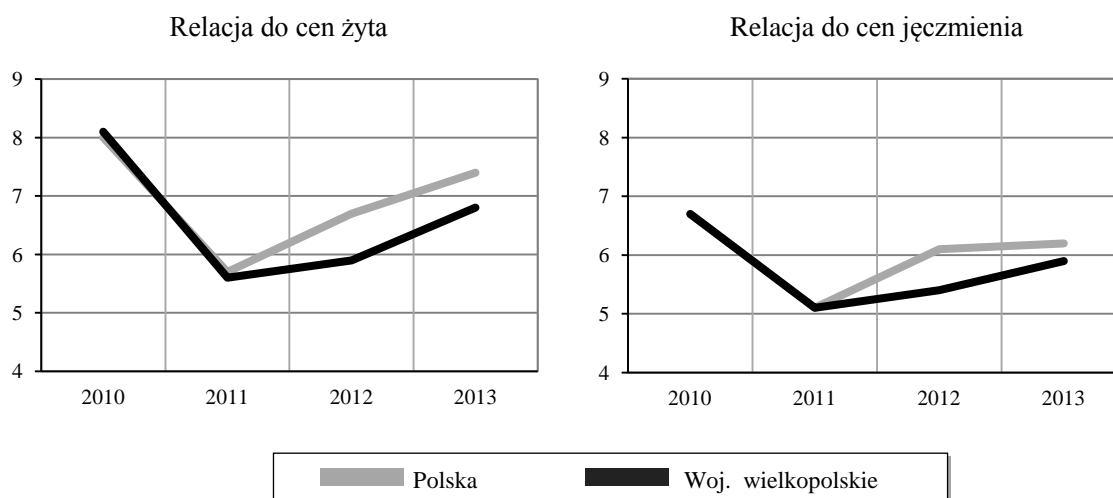
Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,23 zł za kg (w kraju – 6,20 zł), tj. zmniejszyła się o 4,6% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. była wyższa o 30,3%.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,43 zł za kg (w kraju podobnie – 5,39 zł), tj. o 0,6% wyższą niż w 2012 r. i o 41,0% większą w porównaniu z zanotowaną trzy lata wcześniej.

W 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa nieznacznemu wzrostowi, natomiast jest nadal niższa w porównaniu z 2010 r. Ukształtowała się ona na poziomie 6,8 (wobec 5,9 w 2012 r. i 8,1 w 2010 r.), w kraju relacja wyniosła 7,4 (wobec 6,7 w 2012 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa nieznacznemu wzrostowi i wyniosła 5,9 w 2013 r. wobec 5,4 w 2012 r. i 6,7 w 2010 r. (w kraju odpowiednio – 6,2; 6,1 i 6,7).

Wyk. 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2013 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 4,20 zł za kg (w kraju – 4,22 zł) i była o 1,2% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 24,6% większa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,35 zł (w kraju – średnio 1,36 zł), tj. o 13,4% więcej jak przed rokiem i o 28,6% więcej niż trzy lata wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie wielkopolskim w 2012 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych 2011 r.), o czym zadecydowała głównie wyższa wartość produkcji roślinnej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy wzroście zarówno produkcji zwierzęcej, jak i roślinnej.

Wartość produkcji globalnej w 2011 r. w porównaniu z 2010 r. (w cenach stałych z 2010 r.) zmalała o 8,6%, o czym zadecydo-

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

wała o 7,1% niższa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca i o 10,7% produkcja roślinna. W analizowanym roku udział województwa wielkopolskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 14,8% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 11,1%, a zwierzęcej – 18,8%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie wielkopolskim w 2011 r. 27,4% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 72,6%. Wartość produkcji końcowej w 2011 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 8,1% niższa, wskutek spadku produkcji roślinnej o 10,4% i o 7,2% produkcji zwierzęcej.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 4,8%), przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 10,0%) i (o 2,7%) produkcji zwierzęcej.

W 2011 r. udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej ukształtował się odpowiednio na poziomie 15,0% i 15,7%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie wielkopolskim” – publikacja dostępna co roku, także w wersji książkowej, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł-dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W 2013 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana przemysłu była wyższa niż w 2012 r., a jej dynamika w ciągu roku stopniowo wzrastała. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy¹ przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2013 r. w województwie osiągnęła wartość 127040,4 mln zł (w cenach bieżących) i była o 4,4 % (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 17,8% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju w ciągu roku sprzedaż produkcji zwiększyła się o 2,2 % (w cenach stałych). W ciągu kolejnych okresów narastających produkcja sprzedana w województwie wielkopolskim wzrastała bardziej niż w analogicznych okresach 2012 r.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

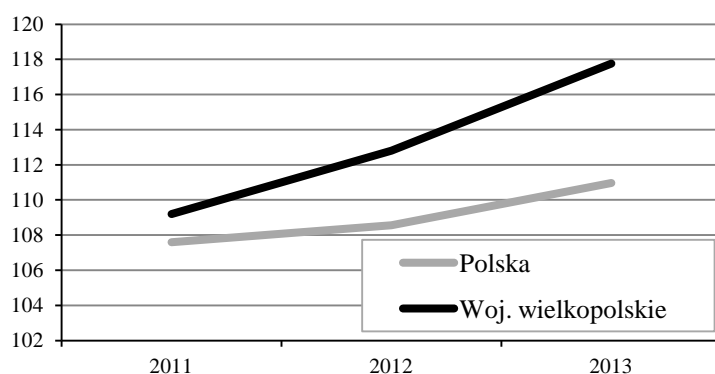
Tabl. 18. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1138861,2	1148985,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,1	84,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2470,5	2446,1
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	99835,6	120247,4	127040,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	91,2	92,4	92,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	288,5	293,3	291,9

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 18. Przemysł (dok.)

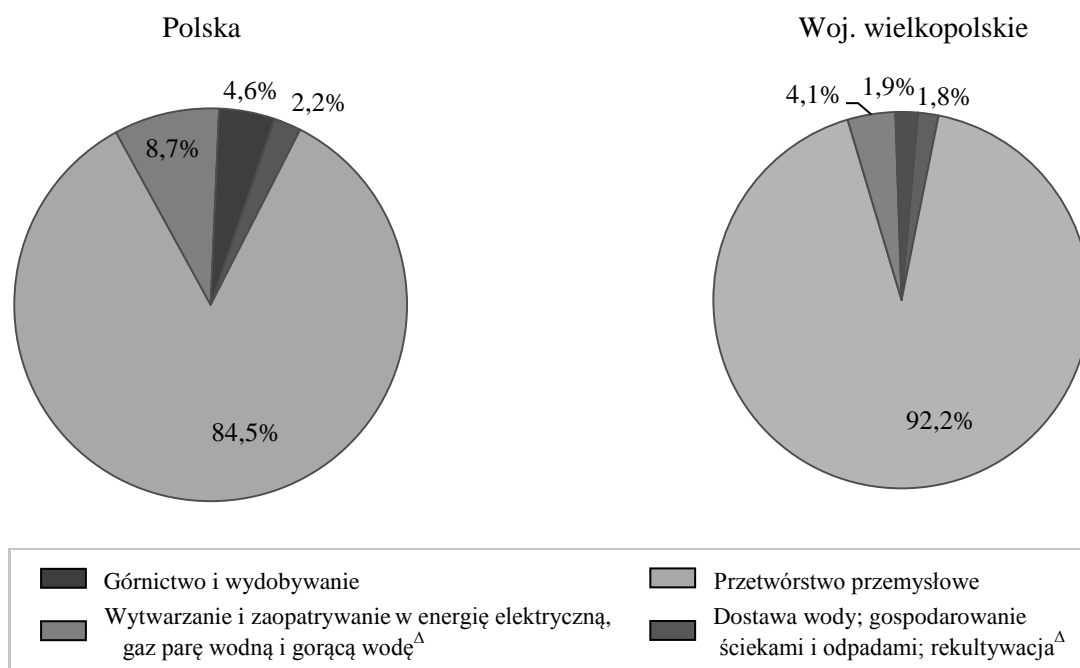
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POZNAŃ			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	29360,1	35301,6	34852,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,7	87,9	88,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	50,0	50,0	47,7

Wyk. 43. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2010 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2013 r. w województwie wielkopolskim złożyła się produkcja w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe – 117156,3 mln zł,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 5193,7 mln zł,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 2243,6 mln zł,
- górnictwo i wydobywanie – 2446,9 mln zł.

Wyk. 44. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2013 r. (ceny bieżące)

W 2013 r. w województwie wielkopolskim nastąpił wzrost produkcji sprzedanej (w cenach stałych) dzięki zwiększeniu produkcji w przetwórstwie przemysłowym (o 4,1%, przy udziale 92,2% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w regionie, wobec 84,5% udziału w kraju). Spadek produkcji nastąpił w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,7%). Produkcja sprzedana wzrosła w górnictwie i wydobywaniu (o 56,4%), w sekcji dostawa wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 18,7%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) była między innymi produkcja pozostałego sprzętu transportowego (o 36,7%), produkcja wyrobów farmaceutycznych (o 17,0%) oraz produkcja urządzeń elektrycznych (o 16,5%). W analizowanym okresie spadek produkcji dotyczył między innymi naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń (o 14,9%), produkcja maszyn i urządzeń (o 3,9%) oraz produkcji wyrobów ze skór wyprawnych (o 3,8%).

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010)**

Sektory i działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	108,4	107,2	105,2	103,3	99,4	102,2	103,6	104,4
Górnictwo i wydobywanie	84,5	82,7	82,0	87,9	92,8	149,4	157,0	156,4
Przetwórstwo przemysłowe ...	109,4	108,4	106,2	104,0	99,3	101,1	103,2	104,1
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	112,4	111,4	109,8	111,2	102,5	98,5	101,7	99,3
Produkcja napojów	99,3	103,5	105,0	97,3	117,0	110,2	96,9	101,1
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawnych	103,6	96,1	95,8	96,2	100,0	94,8	95,8	96,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	117,8	108,8	101,1	97,1	81,9	87,7	95,4	98,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	101,5	104,6	104,1	103,5	103,9	104,9	105,8	108,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	106,8	71,4	73,1	74,0	79,4	114,4	114,0	114,5
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	95,8	92,3	87,7	89,8	105,6	99,4	107,2	117,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	107,2	103,2	101,3	97,7	98,6	104,9	105,8	105,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	106,6	102,0	100,2	97,9	96,1	98,4	101,4	103,4
Produkcja urządzeń elektrycznych	116,9	123,7	124,1	126,4	112,4	118,3	118,4	116,5

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim (dok.)**

Sekcje i działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	126,2	123,3	120,6	118,2	93,3	95,9	96,2	96,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	100,8	99,7	97,7	93,6	91,0	98,6	103,1	105,4
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	120,5	116,6	107,1	96,4	111,8	120,8	127,0	136,7
Produkcja mebli	122,7	122,8	114,4	108,6	98,3	100,1	101,1	103,3
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..	90,2	112,7	108,9	99,1	66,8	78,9	86,2	85,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	102,2	97,7	97,9	97,8	99,8	105,3	92,7	91,3
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	102,4	96,2	96,8	96,5	110,8	117,6	116,4	118,7
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	96,3	92,6	88,0	85,9	98,7	98,5	99,0	98,6
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	106,2	105,9	106,8	107,5	110,4	110,8	109,2	107,9
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	100,0	88,4	89,3	88,6	113,0	128,7	128,2	135,3

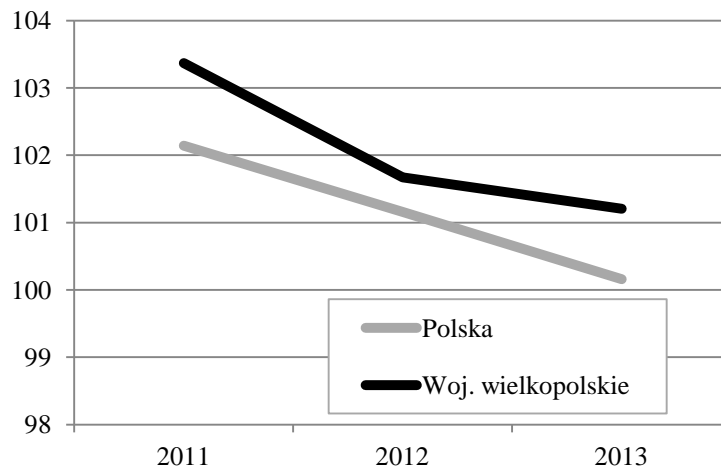
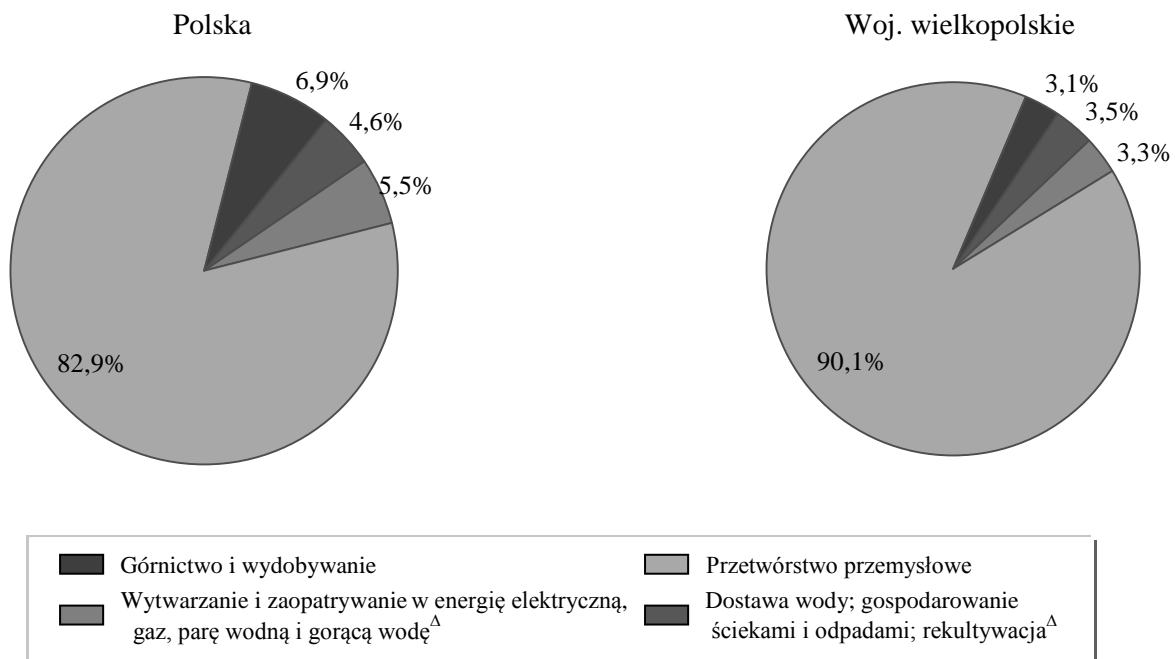
Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim, zarówno w skali roku, jak i trzech lat, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia o 0,5% w stosunku do 2012 r. W kraju zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,0% i wzrost o 0,2% w porównaniu z 2010 r.

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 291,9 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 17,3%) i przetwórstwo przemysłowe (o 0,8%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego nastąpił w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 20,3%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 13,6%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2013 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu na 1 zatrudnionego w województwie wielkopolskim, wyniosła 435,2 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 4,9% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,2%.

Wyk. 45. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**

Analogiczny okres 2010 = 100

Wyk. 46. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2013 r.**

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł-dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO

W 2013 r. w województwie wielkopolskim notowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego, jednak tempo tego spadku (w skali roku) systematycznie malało. Niższa niż przed rokiem była wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano niewielkie zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, spowodowane dużym spadkiem przeciętnego zatrudnienia.

W 2013 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 16999,7 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 7,6% (w skali kraju spadek o 11,3%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

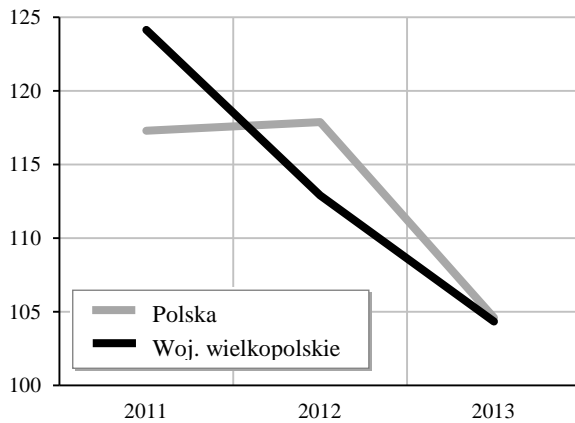
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 20. **Budownictwo**

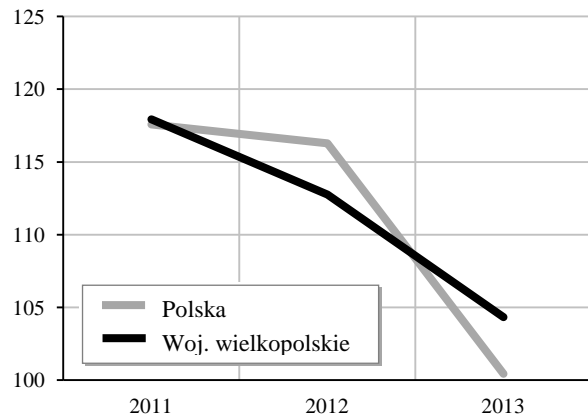
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	189076,7	167771,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	50,8	49,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	486,3	444,2
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	16291,6	18394,2	16999,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	49,4	49,3	49,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	43,6	45,2	41,4
POZNAŃ			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	4664,6	4872,1	4963,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	47,1	52,5	46,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	10,9	9,6	8,4

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**

2010 = 100

Wyk. 48. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej^a (ceny bieżące)**

2010 = 100

^a Bez podwykonawców.

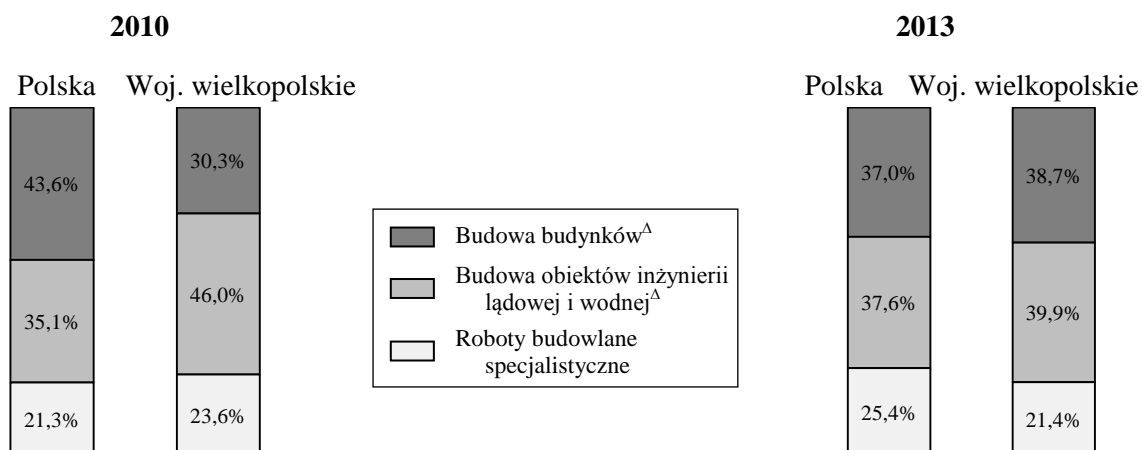
Produkcja budowlano-montażowa w analizowanym roku w województwie wielkopolskim wyniosła 8393,9 mln zł (49,4% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 7,5%. W kraju nastąpił spadek produkcji budowlano-montażowej, który wyniósł 13,6%.

Tabl. 21. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim (ceny bieżące)**

Działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	132,4	115,9	104,8	95,6	73,5	77,1	86,9	92,5
Budowa budynków ^Δ	118,8	119,0	113,4	107,7	86,6	85,8	98,1	103,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	227,7	163,3	131,4	111,3	67,4	75,0	83,9	88,6
Roboty budowlane specjalistyczne	92,4	80,1	74,6	67,9	65,2	68,9	76,3	82,9

Wśród przedsiębiorstw budowlanych, zarówno w przypadku podmiotów wykonujących głównie budowę budynków, jak i specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej, udział w produkcji sprzedanej budowlano-montażowej przekroczył 38%. Najwyższy udział (39,9%) miały przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, choć ich produkcja spadła o 11,4% w ciągu roku. Na drugim miejscu z 38,7% udziałem w produkcji budowlano-montażowej i 3,9% wzrostem produkcji w ciągu roku znalazły się przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków. Natomiast przedsiębiorstwa zajmujące się specjalistycznymi robotami budowlanymi osiągnęły 21,4% udziału w produkcji budowlano-montażowej, a ich spadek produkcji wyniósł 17,1% w porównaniu z rokiem 2012.

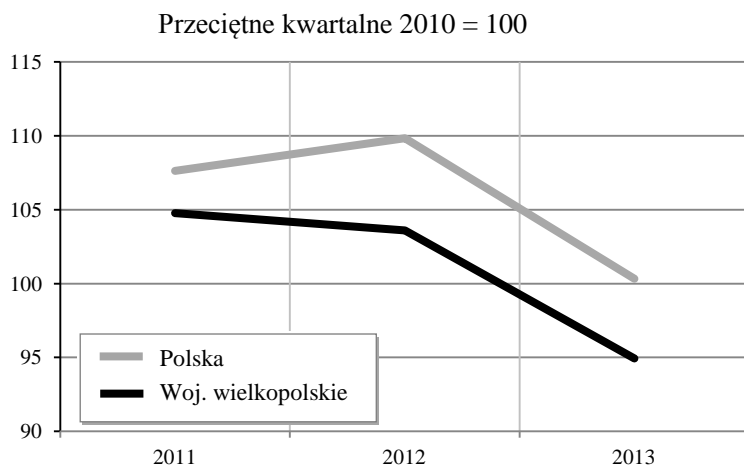
Wyk. 49. **Struktura produkcji budowlano-montażowej^a według działów PKD**
(ceny bieżące)

^a Bez podwykonawców.

W 2013 r. spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 8,4%, wobec spadku o 8,7% w skali kraju).

Wyk. 50. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2013 r. w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 410,6 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 0,8% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W województwie wielkopolskim w 2013 r. spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, wzrosła natomiast ich przeciętna powierzchnia użytkowa. Spadła liczba rozpoczętych budów oraz liczba wydanych pozwoleń na budowę mieszkań.

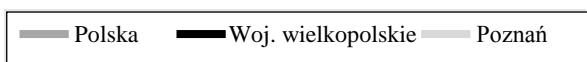
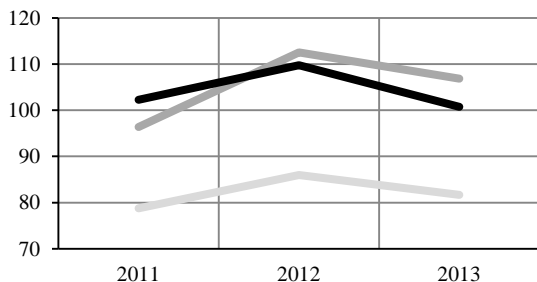
W 2013 r. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania 13591 mieszkań, tj. o 8,2% mniej niż przed rokiem (i 0,7% więcej niż w 2010 r.). W kraju notowano spadek o 5,1% liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego (wzrost o 6,8% w porównaniu z 2010 r.).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

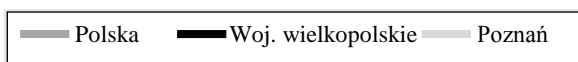
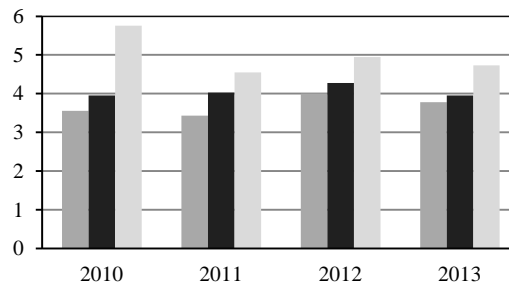
Tabl. 22. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	4,0	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	102,4	104,6
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	4,6	4,3	3,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,7	3,3
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,9	4,3	3,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	111,4	108,1	112,6
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	5,0	5,3	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,2	4,2	3,2
POZNAŃ			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,7	4,9	4,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	72,5	71,0	71,2
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	5,0	7,5	6,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	5,0	6,0	3,1

Wyk. 51. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

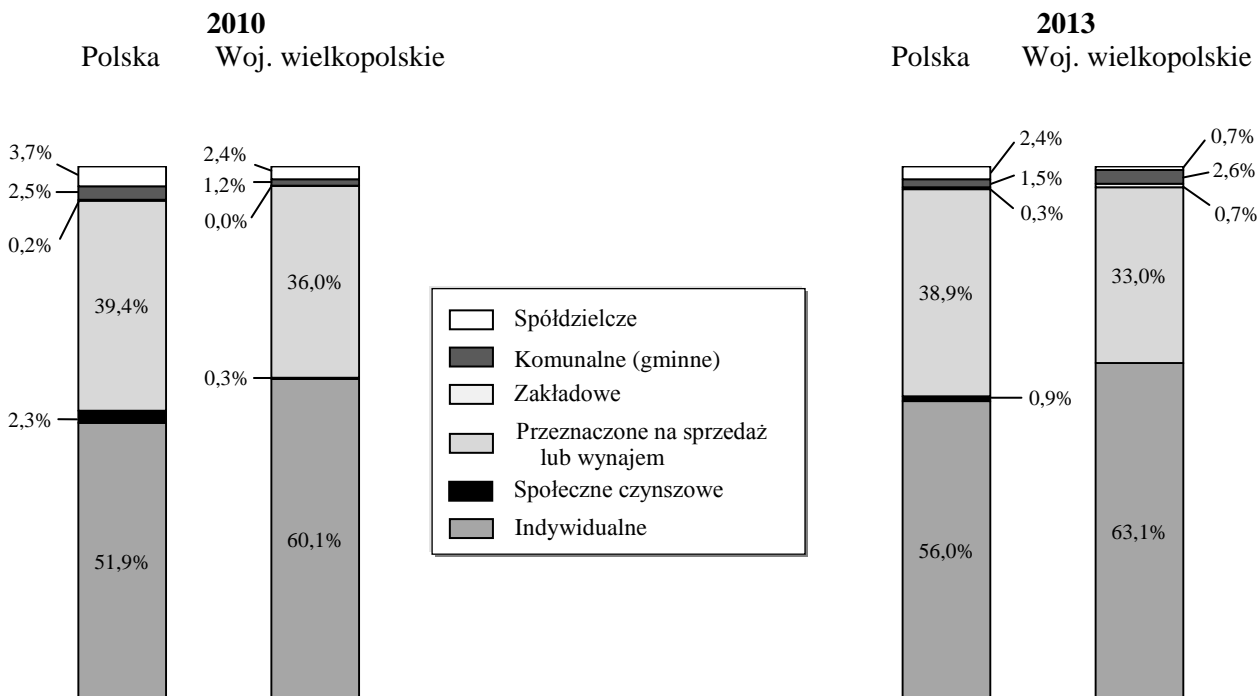

Wyk. 52. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

W 2013 r. w stosunku do 2012 r. w województwie wielkopolskim zanotowano spadek liczby oddanych mieszkań w budownictwie indywidualnym o 6,8 % (przy udziale 63,1%). Liczba lokali przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem spadła o 9,0% (przy udziale 33,0%). Natomiast w budownictwie zakładowym (udział 0,7%) i komunalnym (udział 2,6%) odnotowano wzrost liczby oddanych mieszkań w 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wyk. 53. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

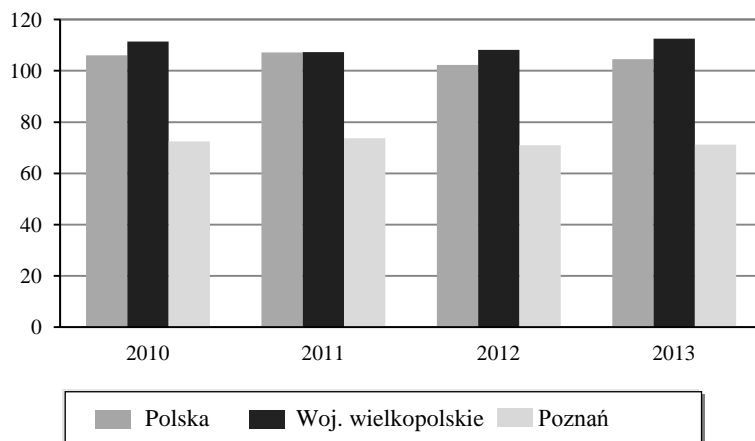

Tabl. 23. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim**

Formy budownictwa	2012				2013			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	14811	100,0	107,3	108,1	13591	100,0	91,8	112,6
Spółdzielcze	168	1,1	65,9	51,1	90	0,7	53,6	55,2
Komunalne (gminne)	296	2,0	255,2	47,1	351	2,6	118,6	45,7
Zakładowe	42	0,3	48,3	67,9	89	0,7	211,9	67,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4924	33,2	97,1	63,4	4483	33,0	91,0	65,2
Społeczne czynszowe	176	1,2	115,0	48,0	–	–	x	–
Indywidualne	9205	62,1	113,3	136,4	8578	63,1	93,2	141,1

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wielkopolskim w 2013 r. wyniosła 112,6 m² (w kraju – 104,6 m²)

Wyk. 54. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**
m²

i zwiększyła się o 4,5 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju wzrosła o 2,2 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zwiększeniu o 1,2 m² (w kraju zmniejszyła się o 1,5 m²).

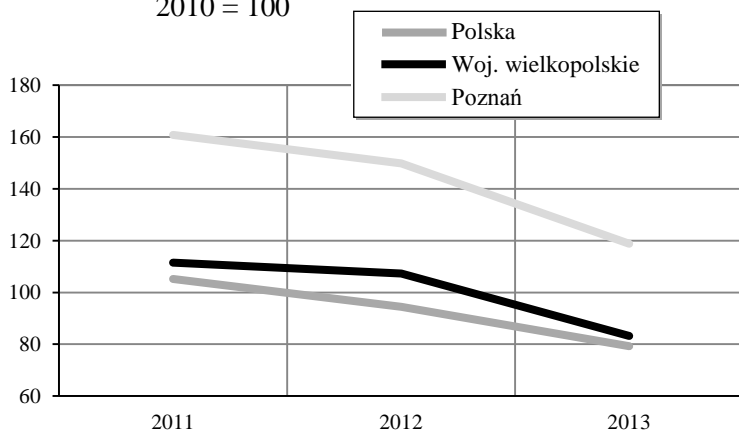
Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 141,1 m², a najmniejszą przeciętną powierzchnią charakteryzowa-

ły się mieszkania komunalne (45,7 m²).

W województwie wielkopolskim w 2013 r. największe mieszkania budowano w powiecie leszczyńskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 157,4 m²) i konińskim (148,3 m²), a najmniejsze w powiecie wrzesińskim (94,2 m²). W miastach na prawach powiatu przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła: w Poznaniu 71,2 m², Kaliszu – 90,0 m², Koninie – 102,2 m², Lesznie – 123,1 m².

W ciągu 2013 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 14207 mieszkań, tj. o 22,5% mniej niż rok wcześniej i o 16,9% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił spadek o 16,0% w stosunku do roku poprzedniego i spadek o 20,7% w odniesieniu do 2010 r.).

Wyk. 55. **Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia**
2010 = 100

W województwie wielkopolskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (58,9% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (38,9%). W skali roku liczba pozwoleń na budowę uzyskanych przez tych inwestorów odpowiednio zmniejszyła się o 7,7% i o 37,2%. Wzrost liczby pozwoleń wydanych na

realizację mieszkań stwierdzono jedynie w budownictwie zakładowym.

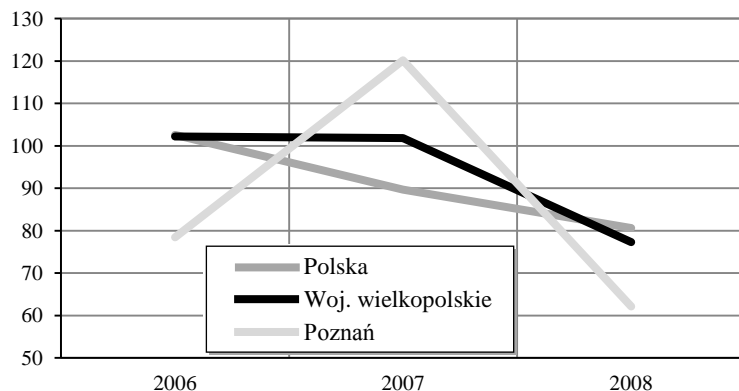
Tabl. 24. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie wielkopolskim**

Formy budownictwa	2012			2013		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100
O g ó ł e m	18342	100,0	96,3	14207	100,0	77,5
Spółdzielcze	228	1,2	48,1	169	1,2	74,1
Komunalne (gminne)	234	1,3	70,3	63	0,4	26,9
Zakładowe	2	0,0	3,3	73	0,5	36,5 razy
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	8808	48,0	105,1	5532	38,9	62,8
Indywidualne	9070	49,4	92,6	8370	58,9	92,3

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w 10 powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w Kaliszu (o 172,6%) i powiecie konińskim (o 40,0%), natomiast wyraźny spadek zaobserwowano w Lesznie (o 70,6%) oraz powiecie gostyńskim (o 51,2%).

Rozpoczęto budowę 10952 mieszkań, tj. o 24,1% mniej niż w 2012 r. (w skali kraju spadek wyniósł 10,2%). W porównaniu z 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zmniejszyła się w województwie o 22,7% (w kraju – o 19,4%).

Wyk. 56. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W województwie wielkopolskim w 2013 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 7386, tj. o 10,9% mniej niż rok wcześniej oraz z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 3247, tj. o 42,5% mniej niż w 2012 r.

W województwie wielkopolskim w odniesieniu do 2012 r.

wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, odnotowano w 10 powiatach; najwyższy – w powiecie grodziskim (o 63,3%) oraz powiecie kolskim (o 42,2%), natomiast wyraźny spadek – w powiecie wągrowieckim (o 65,7%) i Poznaniu (o 48,3%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2013 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2013 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 8,9% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 2,3% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

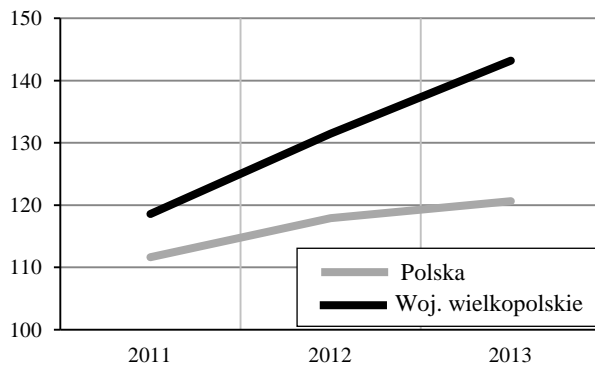
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	105,6	102,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	103,3	110,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	109,1	93,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,4	102,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	113,2	109,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,9	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	104,4	107,9
Meble, RTV, AGD	123,0	117,5	105,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	87,6	100,7
Pozostałe	95,9	101,3	96,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
O g ó ł e m	110,7	110,9	108,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	128,7	93,4	89,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	114,8	104,4	101,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	109,5	110,9	114,2

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,7	111,5	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,7	107,6	101,8
Meble, RTV, AGD	65,9	108,7	116,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	130,0	100,4	107,6
Pozostałe	85,2	108,9	92,6

^a Patrz notka a na str. 80.

Wyk. 57. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

We wszystkich miesiącach 2013 r. w województwie wielkopolskim notowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów ogółem w skali roku (najwyższy w marcu o 13,5%, najniższy w lutym o 4,6%). Największy wzrost sprzedaży w odniesieniu do 2012 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii: meble, RTV, AGD (o 16,0%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 14,2%). Poziomu sprzedaży z 2012 r. nie osiągnięto w grupie:

pojazdy samochodowe, motocykle, części (spadek o 10,5%) oraz kategorii pozostałe (spadek o 7,4%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2013 r. największy udział miały m.in. przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (26,3%) oraz zgrupowane w kategorii pozostałe (10,4%).

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie wielkopolskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	114,5	110,6	111,0	110,9	112,0	111,1	109,6	108,9
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	119,2	105,3	99,0	93,4	81,7	83,4	85,8	89,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	119,3	110,9	108,3	104,4	102,6	103,3	103,3	101,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,7	109,7	110,0	110,9	118,9	117,2	116,8	114,2

^a Patrz notka a do tabl. 25 na str. 80.

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie wielkopolskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	109,5	112,1	109,7	111,5	103,0	126,1	105,3	109,7
Włókno, odzież, obuwie	109,0	102,1	107,0	107,6	98,6	105,4	103,4	101,8
Meble, RTV, AGD	109,3	110,9	108,0	108,7	127,9	130,8	127,9	116,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	100,9	105,9	103,8	100,4	104,9	104,8	102,0	107,6
Pozostałe	102,9	97,4	105,6	108,9	98,9	101,0	93,7	92,6

^a Patrz notka *a* do tabl. 25 na str. 80.

W 2013 r. w województwie wielkopolskim wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych przekroczyła o 10,9% poziom zanotowany przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 8,0%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 3,5% niż w 2012 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 1,3%). Biorąc pod uwagę grupy, których udział w sprzedaży hurtowej jest największy, w województwie wielkopolskim w ciągu roku najbardziej wzrosła wartość sprzedaży hurtowej narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej (o 28,5%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

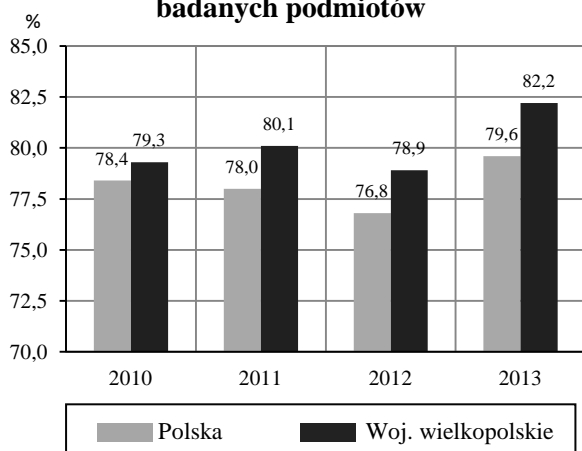
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie wielkopolskim uległy poprawie. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności w porównaniu z dynamiką kosztów ich uzyskania wpłynęła na polepszenie wskaźnika poziomu kosztów. Zwiększył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano poprawę wskaźników rentowności.

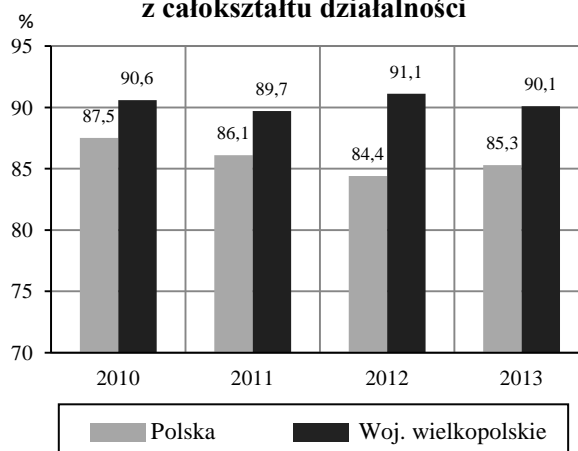
Wyniki finansowe uzyskane w 2013 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie wielkopolskim polepszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Również w kraju wyniki finansowe uzyskane w 2013 r. były bardziej korzystne od zanotowanych w 2012 r. W województwie zysk netto wykazało 82,2% badanych przedsiębiorstw, wobec 78,9% przed rokiem. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach ogółem zmalał z 91,1% zanotowanych w 2012 r. do 90,1%.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

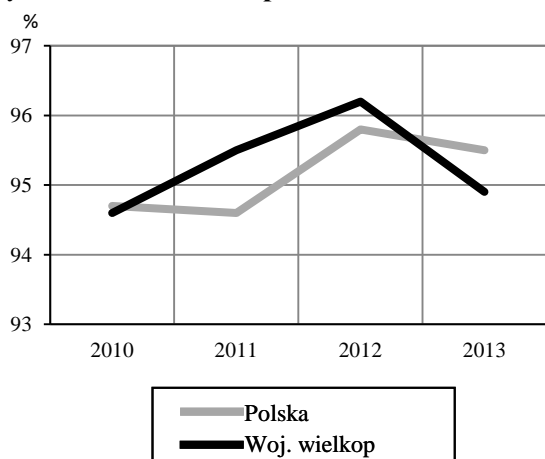
Wyk. 58. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

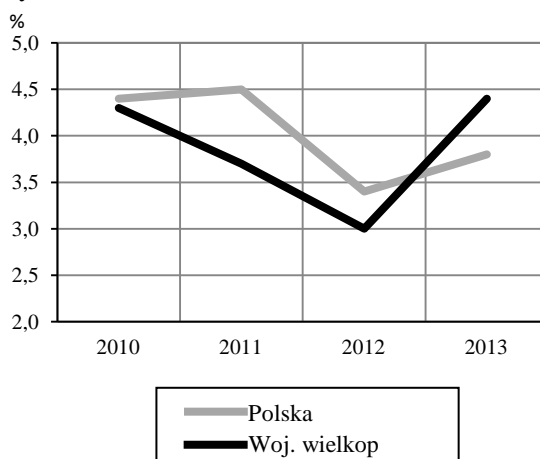
Wyk. 59. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Wyk. 60. **Wskaźnik poziomu kosztów**

Wyk. 61. **Wskaźnik rentowności obrotu netto**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 271571,2 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 5,9% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 257714,9 mln zł i wzrosły o 4,5%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 1,3 p.proc. do 94,9% (w kraju zanotowano jego polepszenie o 0,3 p.proc. do 95,5%). W omawianym okresie poprawił się również wynik na działalności gospodarczej, wynik finansowy brutto i netto oraz wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w kraju odnotowano polepszenie wszystkich omawianych kategorii wyników finansowych przedsiębiorstw w stosunku do poprzedniego roku).

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2013 r. w województwie wielkopolskim osiągnęły wartość 264143,1 mln zł (wzrost o 5,9% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 250432,0 mln zł (wzrost odpowiednio o 5,4%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 13711,1 mln zł) był o 15,8% wyższy niż przed rokiem. W rezultacie, wynik finansowy z działalności gospodarczej był o 43,9% wyższy od zanotowanego w analogicznym okresie roku 2012 (wyniósł 13856,4 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

13852,1 mln zł, tj. o 43,8% większą niż w 2012 r. Po odliczeniu podatku dochodowego, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 11930,0 mln zł i zwiększył się o 52,7% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Poprawiły się wskaźniki rentowności – sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,7% w 2012 r. do 5,2% w 2013 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 3,8% do 5,1%) oraz obrotu netto (z 3,0% do 4,4%). W skali roku pogorszyły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio z 27,8% do 24,8% oraz z 81,2% do 74,0%).

W kraju w 2013 r. odnotowano poprawę wskaźników rentowności obrotu brutto i netto oraz płynności I stopnia, pogorszył się wskaźnik płynności II stopnia, natomiast wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów nie zmienił się.

Tabl. 27. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,8	95,5
Wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,4	3,8
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	34,1	35,0
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	97,4	96,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,6	96,2	94,9
Wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,8	4,7	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,9	3,8	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,3	3,0	4,4
Wskaźnik płynności I stopnia	36,4	27,8	24,8
Wskaźnik płynności II stopnia	99,2	81,2	74,0

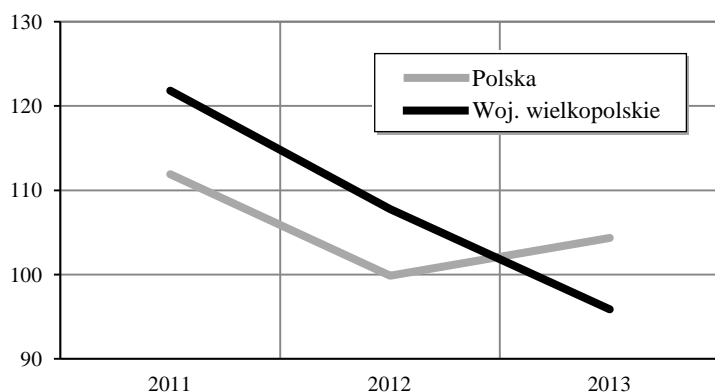
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2013 r., po raz pierwszy od czterech lat, zanotowano spadek nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim. W porównaniu z 2012 r. wyższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych oraz niższa liczba nowych inwestycji.

Wyk. 62. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz na ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2013 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego, wyniosły 8941,5 mln zł i były niższe od poniesionych rok wcześniej o 4,1%. W kraju w 2013 r. wartość

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwale i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwale oraz pozostałe nakłady.*

nakładów inwestycyjnych wzrosła o 4,4% w odniesieniu do poziomu z 2012 r.

W 2013 r. w województwie wielkopolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych wydatkowano: na budynki i budowle – 3618,6 mln zł (o 4,9% mniej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 4724,5 mln zł (o 1,2% więcej), a na środki transportu – 558,9 mln zł (o 30,3% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 5283,4 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 3,4%, a udział zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 0,4 p.proc.

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Ogółem w mln zł	89236,8	99719,0	104061,4
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	40,6	41,3
Zakupy	56,8	58,5	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	47,4	46,6
środków transportu	11,3	11,1	11,3

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Ogółem w mln zł	7103,7	9324,1	8941,5
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	43,2	40,8	40,5
Zakupy	56,3	58,7	59,1
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	46,8	50,1	52,8
środków transportu	9,5	8,6	6,3

Wzrost nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2012 r. notowano m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 16,3%), obsługa rynku nieruchomości (o 8,6%), handlu; naprawie pojazdów samo-

chodowych (o 4,6%), a także w przetwórstwie przemysłowym (o 1,7%). Spadek nakładów odnotowano m.in. w sekcjach: transport, gospodarka magazynowa (o 64,0%), budownictwo (o 38,5%), przemysł (o 3,1%).

W 2013 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 29355 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 5359,7 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 29817 nowych inwestycji o wartości 4367,5 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 15,2%, a ich wartość kosztorysowa wzrosła o 13,0%.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Ludność ^{ab} (w tys.)	3378,5	3386,9	3397,6	3408,3	3446,7	3455,5	3462,2	3467,0	Population ^{ab} (in thous.)
Na 1000 ludności:									Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	6,14	6,99	7,28	6,93	6,16	5,58	5,52	4,84	marriages contracted
urodzenia żywe	10,81	11,28	12,08	12,03	11,89	11,03	10,94	10,56	live births
zgony	9,16	9,18	9,19	9,32	9,02	8,91	9,12	9,32	deaths
przyrost naturalny	1,65	2,10	2,89	2,71	2,87	2,12	1,82	1,23	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	0,16	0,55	0,33	0,46	0,37	0,41	0,18	0,05	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	514,5	542,3	578,1	564,6	566,8	594,1	597,1	607,3	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
rok poprzedni = 100	104,4	105,4	106,6	97,7	100,4	104,8	100,5	101,7	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	169,1	112,8	91,4	133,6	135,2	135,0	147,9	144,8	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %).....	11,7	7,8	6,4	9,2	9,2	9,1	9,8	9,6	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %).....	85,3	85,6	79,7	78,8	82,9	82,3	82,1	85,1	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	66	35	52	82	61	72	73	45	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	55,3	54,4	55,0	56,0	57,8	57,3	57,3	58,1	Activity rate by LFS ^d (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	48,3	49,9	51,6	51,8	52,8	52,4	52,4	53,0	Employment rate by LFS ^d (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)	12,7	8,3	6,1	7,5	8,7	8,7	8,5	8,8	Unemployment rate by LFS ^d (in %)

a Stan w końcu roku. *b* Od 2010 r. bilans ludności opracowany w oparciu o wyniki NSP'2011. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *d* Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.

a As of the end of the year. *b* Since 2010 the balance of the population has been calculated on NCPH'2011 results. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. *d* Annual average; data are not fully comparable with results from years prior 2010.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2361,78	2640,24	2891,43	2991,06	3141,53	3291,06	3412,35	3503,58	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	757,6	761,2	769,1	775,9	766,8	760,0	754,9	748,7	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	99,6	100,5	101,0	100,9	98,8	99,1	99,3	99,2	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1149,42	1184,59	1298,46	1418,10	1514,25	1591,83	1678,94	1770,68	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	108,0	103,1	109,6	109,2	106,8	105,1	105,5	105,5	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	803,14	812,67	855,91	906,46	946,32	975,62	1041,54	1111,99	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	105,7	101,2	105,3	105,9	104,4	103,1	106,8	106,8	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	100,7	102,4	104,7	103,6	102,8	104,7	104,0	101,1	total
w tym:									of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	104,5	106,8	103,8	102,0	105,5	104,0	102,1	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	92,8	93,3	94,2	93,2	96,5	99,5	98,1	97,1	clothing and footwear
mieszkanie	103,3	103,3	108,4	107,3	103,4	105,5	105,4	102,1	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,7	34,3	28,9	38,9	37,3	32,9	36,0	.	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:									Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^{bd}	41,3	42,4	44,4	46,8	47,6 ^c	48,1	47,8	53,1	cattle ^{bd}
trzoda chlewna ^{ed}	307,2	289,9	236,0	233,8	271,8 ^c	238,9	212,0	227,3	pigs ^{ed}

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. dane przeliczone wg nowej definicji gospodarstw rolnych, nie są w pełni porównywalne z wcześniejszymi. ^e Stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^b As of June. ^c Agricultural Census data. ^d Since 2010 the data have been calculated according to a new definition of agricultural farms and are not fully comparable with previous results. ^e As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	118,3	159,7	96,1	66,7	125,6	142,3	104,3	87,0	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	100,7	97,5	103,0	114,7	103,4	126,2	108,3	95,4	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,6	98,0	115,5	114,1	85,2	117,7	119,2	100,6	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	8,1	4,9	5,3	10,0	8,1	5,6	5,9	6,8	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	7,2	4,5	4,7	8,2	6,7	5,1	5,4	5,9	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	109,5	103,1	103,2	96,4	107,5	109,2	103,3	104,4	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	290,9	298,1	310,1	290,8	288,5	298,2	293,3	291,9	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	103,0	102,5	104,0	93,8	99,2	103,4	98,4	99,5	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	123,1	139,7	113,7	111,9	96,8	124,1	91,0	92,4	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^{bc} (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	122,8	138,2	102,1	113,5	91,7	117,9	95,6	92,5	<i>Construction and assembly production^{bc} (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	35,6	40,2	43,6	45,1	43,6	45,7	45,2	41,4	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	107,0	112,9	108,6	103,4	96,7	104,8	98,9	91,7	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *c* Bez podwykonawców.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. *c* Excluding sub-contractors.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	10549	14226	16345	14282	13494	13803	14811	13591	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	88,6	134,9	114,9	87,4	94,5	102,3	107,3	91,8	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	3,1	4,2	4,8	4,2	3,9	4,0	4,3	3,9	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	111,1	109,1	111,8	108,3	111,4	107,3	108,1	112,6	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	112,2	123,4	117,9	108,8	110,7	118,6	110,9	108,9	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	345669	352236	361046	359350	375482	376483	387977	397855	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,3	101,9	102,5	99,5	104,5	100,3	103,1	102,5	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	21672	23095	24239	25778	27818	30075	33057	36665	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	105,4	106,6	105,0	106,3	107,9	108,1	109,9	110,9	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	5155	5456	5588	5713	5838	6059	6339	6635	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	105,2	105,8	102,4	102,2	102,2	103,8	104,6	104,7	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	94,9	94,7	95,8	93,9	94,6	95,5	96,2	94,9	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):									<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	5,1	5,3	4,2	6,1	5,3	4,5	3,8	5,1	<i>gross</i>
netto	4,2	4,7	3,3	5,0	4,3	3,7	3,0	4,4	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	6726,9	7422,7	8983,5	6466,8	7103,7	8652,1	9324,1	8941,5	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	113,3	110,3	121,0	72,0	109,8	121,8	107,7	95,9	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	3457,0	.	.	3458,9	.	.	3461,7	.	.	3462,2
Population ^a (in thous.)	B	.	.	3462,4			3463,4			3465,9			3467,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	597,0	596,1	596,1	595,4	596,2	595,3	595,9	595,5	596,7	596,9	596,2	595,8
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	605,7	604,4	604,8	606,6	608,0	609,0	607,1	609,6	610,6	611,9	614,5	616,6
poprzedni miesiąc = 100	A	100,8	99,8	100,0	99,9	100,1	99,8	100,1	99,9	100,2	100,0	99,9	99,9
previous month = 100	B	101,7	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,7	100,4	100,2	100,2	100,4	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,9	101,4	101,2	100,9	100,9	100,4	100,5	100,6	100,9	101,0	100,7	100,5
corresponding month of previous year = 100	B	101,5	101,4	101,5	101,9	102,0	102,3	101,9	102,4	102,3	102,5	103,1	103,5
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	145,9	150,6	148,6	142,7	138,4	134,7	134,3	133,8	135,3	136,6	142,0	147,9
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	160,6	165,1	162,5	157,9	151,2	145,4	143,5	142,5	141,8	140,7	142,5	144,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	9,7	10,0	9,9	9,5	9,3	9,0	9,0	9,0	9,1	9,2	9,5	9,8
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	10,5	10,8	10,7	10,4	10,0	9,6	9,5	9,5	9,4	9,3	9,5	9,6
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	4025	4770	6615	5560	5872	5059	5684	6008	6296	5346	3984	3080
Job offers declared during a month	B	5155	5899	6016	6441	6089	6066	6394	6467	6368	6503	4783	4096
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	51	52	42	46	40	43	39	37	41	43	53	73
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	46	51	60	42	40	39	35	32	30	31	42	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3325,83	3255,57	3474,72	3470,26	3364,07	3405,82	3434,11	3368,85	3350,32	3383,96	3468,78	3590,67
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3366,89	3355,17	3578,19	3518,61	3525,33	3487,61	3527,0	3435,05	3415,74	3505,84	3578,33	3675,50
poprzedni miesiąc = 100	A	94,3	97,9	106,7	99,9	96,9	101,2	100,8	98,1	99,4	101,0	102,5	103,5
previous month = 100	B	93,8	99,7	106,6	98,3	100,2	98,9	101,1	97,4	99,4	102,6	102,1	102,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	107,3	106,4	103,3	107,0	105,2	104,4	103,8	103,6	101,9	102,7	101,6	101,8
corresponding month of previous year = 100	B	101,2	103,1	103,0	101,4	104,8	102,4	102,7	102,0	102,0	103,6	103,2	102,4

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012												
B – 2013												
Wskaźnik cen: Price indices of:												
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	.	.	104,5 ^a	.	.	104,3 ^b	.	.	104,2 ^c	.	.	103,1 ^d
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	101,5 ^a	.	.	100,6 ^b	.	.	101,4 ^c	.	.	101,0 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 A	107,1	101,8	102,3	109,8	104,8	97,0	95,4	95,6	102,5	100,3	106,3	101,6
previous month = 100 B	98,7	101,6	95,9	101,4	98,8	91,3	86,0	82,5	109,8	106,9	101,0	98,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	91,6	94,3	95,1	102,6	102,1	99,4	106,5	109,0	109,1	114,6	118,9	125,9
corresponding month of previous year = 100 B	116,1	115,9	108,6	100,4	94,7	89,1	80,3	69,3	74,3	79,2	75,2	73,1
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 A	104,1	98,0	96,3	98,4	100,5	101,6	101,4	103,0	99,9	97,3	103,8	97,2
previous month = 100 B	100,0	101,0	95,8	99,8	96,7	99,5	99,0	99,9	101,2	99,7	99,3	101,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	118,1	114,6	99,7	97,0	100,5	109,7	112,7	108,9	108,1	103,8	107,7	101,2
corresponding month of previous year = 100 B	97,2	100,2	99,7	101,2	97,4	95,3	93,0	90,2	91,3	93,6	89,6	93,0
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 A	94,9	100,4	96,0	103,6	100,7	103,5	99,6	103,8	104,1	100,4	96,8	92,6
previous month = 100 B	98,4	101,1	103,6	98,3	97,8	109,2	103,9	103,0	99,2	95,5	93,7	98,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	147,4	136,2	121,6	120,1	121,1	121,9	115,4	123,9	121,4	119,4	111,8	95,6
corresponding month of previous year = 100 B	99,1	99,7	107,7	102,2	99,3	104,8	109,3	108,5	103,5	98,4	95,2	100,8

a-d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII

a-d Data covers periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	6,4	6,4	5,9	5,6	5,7	5,8	6,0	6,4	6,3	6,3	6,1	5,8
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	5,8	5,9	6,4	6,2	6,1	6,8	7,0	9,0	9,0	8,9	8,1	8,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	99,6	99,6	110,1	92,1	104,5	97,6	97,7	100,1	105,4	107,1	97,1	82,4
<i>previous month = 100</i>	B	108,2	101,4	110,2	97,7	98,1	103,0	98,3	101,0	110,1	105,3	94,4	86,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,7	112,8	103,7	108,3	109,3	105,0	113,0	98,2	95,8	104,6	100,2	90,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	98,4	100,2	100,3	106,5	99,9	105,4	106,1	107,1	111,8	109,9	106,8	111,5
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	33,9	101,5	134,5	113,2	111,8	92,4	106,8	89,3	104,0	114,0	97,0	133,4
<i>previous month = 100</i>	B	34,0	93,1	131,8	112,7	116,7	112,9	102,7	103,5	122,5	98,5	91,2	151,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	128,6	158,9	120,6	135,1	115,0	87,8	89,3	76,6	84,8	87,2	92,6	79,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	79,3	72,7	71,3	71,0	74,1	90,5	87,1	100,9	118,9	102,8	96,6	109,9
Mieszkania oddane do użytkowania	A	1288	886	961	1174	1116	979	1449	1212	1271	1371	1472	1632
<i>Dwellings completed</i>	B	991	1358	883	1193	950	1155	1439	941	852	1446	1166	1217
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	108,0	118,4	92,2	96,6	157,2	98,5	136,3	108,8	83,7	86,4	131,1	109,0
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	76,9	153,3	91,9	101,6	85,1	118,0	99,3	77,6	67,0	105,5	79,2	74,6

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	79,6	106,7	111,1	96,0	99,8	102,2	103,9	98,7	96,4	105,5	96,1	117,2
<i>previous month = 100</i>	B	82,7	99,1	120,5	92,2	101,1	100,6	104,0	100,7	94,0	105,1	95,9	117,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	119,6	122,9	111,6	103,8	109,2	109,2	108,7	109,7	108,8	112,0	112,1	108,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	112,6	104,6	113,5	109,1	110,5	108,8	108,9	111,0	108,3	107,9	107,8	108,3
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	374898	375192	376155	377126	378229	379385	380456	381927	383362	385358	387203	387977
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	387858	388772	389510	390197	391502	392807	394098	395298	396345	396678	397439	397855
w tym spółki handlowe	A	30338	30547	30750	31040	31224	31428	31606	31871	32123	32475	32769	33057
<i>of which commercial companies</i>	B	33317	33581	33812	34072	34356	34601	34982	35223	35534	35956	36353	36665
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	6089	6114	6126	6148	6168	6189	6197	6231	6260	6285	6308	6339
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	6366	6397	6423	6448	6475	6490	6522	6548	6563	6589	6622	6635
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in enterprises^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	4,5	.	.	3,3	.	.	3,6	.	.	3,8
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	4,3	.	.	4,9	.	.	5,2	.	.	5,1
netto (w %)	A	.	.	3,7	.	.	2,6	.	.	2,9	.	.	3,0
<i>net (in %)</i>	B	.	.	3,7	.	.	4,2	.	.	4,5	.	.	4,4
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	1883,9	.	.	4062,5	.	.	6307,3	.	.	9324,1
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	1687,2	.	.	3660,3	.	.	5652,3	.	.	8941,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	154,1	.	.	129,3	.	.	116,2	.	.	107,8
<i>(ceny bieżące)</i>	B	.	.	89,6	.	.	90,1	.	.	89,6	.	.	95,9
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>													

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49; data are presented cumulatively.